

Η ΑΙΦΙΝΑΙΑ,

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ.

« Εἴ γὰρ λαβὼν ἕκαστος ὅ,τι δύναί τε
» Χρηστὸν, διέλθει τοῦτο, κεί κρινὸν φέροι
» ΠΑΤΡΙΔΙ, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἑλασσόνων
» Πειρώμεναί, τοιοῦτον εὐτυχότεν ἂν.»

ΕΥΡΗΠΑ. Φοίνισ., στίχ. 1022-1025.

Ἀριθμ. Γ'.

1831.

Μαΐου 15.

Α. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Ἄν συμφέρη νὰ ἀτέλλωνται ἔξω τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν οἱ ἀνήλικοι παῖδες τῶν Ἑλλήμων.

Οἱ Σπαρτιαῖται, ζητοῦντος τοῦ Ἀντιπάτρου νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὸν 50 παιδιά ὁμήρους, ἀπεκρίθησαν ὅτι ἐπροτίμων νὰ τοῦ δώσωσι διπλασίους ἀνδρας. Ἐστοχάζοντο ὅτι οἱ τέλειοι ἄνδρες, ἀναθραμμένοι καὶ στερεωμένοι εἰς τὰ πάτρια ἦθη των, ἐμελλον πάλιν Σπαρτιαῖται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα· τὰ δὲ ἀνήλικα παιδιά, ἀνατραφέντα εἰς τὰ ξένα, δὲν ἤθελον πλέον δινηθῆ ἔπειτα νὰ συνεξομωθῶσι μὲ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας των, οὐδὲ νὰ φρονώσιν ἢ νὰ πράσσωσι σπαρτιατικά. Εἶχον δίκαιον νὰ στοχάζωνται οὕτως οἱ Λάκωνες· διότι ὁ Λυκοῦργος, μιμούμενος τὸ πολίτευμα τῶν Κρητῶν, ἐφρόντισε πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων νομοθετῶν νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα κοινὴν καὶ ὁμοίαν τὴν ἀνατροφὴν ὄλων τῶν παιδίων τῶν πολιτῶν, παραδίδων αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἑπταετῆ των ἡλικίαν εἰς τῶν παιδονόμων τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὴν πρόνοιαν ὄλων τῶν πολιτῶν. Οὗτοι δὲ οἱ παιδονόμοι, ἔχοντες αὐτὰ κατ' ἀγέλας, πάντοτε συνδιατρίβοντα καὶ συγκοιμώμενα ὁμοῦ, τὰ ἐδίδασκον καὶ τὰ ἐγύμναζον εἰς τὴν πᾶξιν ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ πράττωσιν, ὅταν γένωσιν ἄνδρες. Δὲν φέρω δὲ τοῦτο τὸ παράδειγμα ὡς θαυμάζων τὴν σπαρτιατικὴν ἀνα-

τροφήν, ἢ θέλων νὰ δώσω αὐτὴν ὡς τύπον ἀνατροφῆς· πολὺ ἀπέχω ἀπὸ τοῦτο. Διότι δὲν ἐμπορεῖ τις εὐλόγως νὰ εἴπῃ ἀνθρωπίνην ἀνατροφὴν ἐκείνην, ἥτις δὲν συνέβαλλεν εἰς ἄλλο εἰμὴ εἰς τὸ νὰ κάμνῃ ἰσχυροὺς, ἀγερῶχους, ὑπερφιλαυτοὺς καὶ ἀγρίους ληστὰς, τοιούτους, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅποιοι ἐφάνησαν οἱ θαυμαζόμενοι παλαιοὶ Σπαρτιαῖται, καὶ ὑπῆρξαν πρὸς ὄλεθρον τῆς Ἑλλάδος ὀλοκλήρου· ἐπαινω ὅμως τὸν στοχασμὸν τοῦ νομοθέτου, ὅτι ἐγνώρισε τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀνατρέφονται τὰ παιδιὰ πρὸς τὴν πολιτείαν, ὡς λέγει ὁ Ἀριστοτέλης.

Καθὲν ἔθνος ἔχει τὰ ἴδιά του χαρακτηριστικὰ εἰς τὰ ἦθη, ἔθιμα, τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν, τοὺς νόμους καὶ τὰ ὅμοια κοινωνικὰ συστήματα, τὰ ὅποια συνδέουσι εἰς ὁμοειδίαν τὰ εἰς ἐν τι μέρος ὀρισμένον γῆς συγκατοικοῦντα πλῆθη ἀνθρώπων, καὶ συνισθῶσι αὐτὰ εἰς ἐν σῶμα κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν. Ἀλλὰ πρὸς συντήρησιν τῆς ὁμοειδίας ταύτης, οἱ νέοι ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐκπαιδεύονται κατὰ τοὺς καιμένους νόμους, καὶ πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα, γυμναζόμενοι νὰ στέργῳσι καὶ νὰ πράττωσι καὶ ν' ἀγαπῶσι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀνδρωθέντες μέλλουσι νὰ πράττωσι, νὰ σεβάζωνται καὶ νὰ ὑπερασπίζωσιν. Ἄν ἐξεναντίας ἀνατρέφονται ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰς τὰ ξένα, συνεθιζόμενοι εἰς ἄλλα ἦθη παρὰ τὰ πάτρια, εἶναι δύσκολον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδύνατον, ἠλικιωθέντες νὰ πράξωσι εὐχαρίστως ἢ ν' ἀγαπήσωσι ἐκεῖνας τὰς ἐξείς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν συνεθίσθησαν ἐξ ἀρχῆς. Οἱ τοιοῦτοι, ὅταν ἐπανέλθωσι εἰς τὰς πατριὰς των ἐξείας, τότε θέλουσι νομίσει, ἑαυτοὺς εἰς ξενιτείαν, μὴ δυνάμενοι νὰ συνοικειωθῶσι μὲ τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὰ φρονήματα τοῦ ἔθνους· καὶ τότε ἐμποροῦν πλέον νὰ ἔχωσι ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην ἢ κἀνένα τῶν τῆς ὁμοειδίας δεσμῶν ἀδιάρρηκτον, νὰ αἰσθανθῶσι κοινὸν τι συμφέρον, νὰ δεῖξωσι τὸν διακαῆ ζῆλον τὸν ὑπὲρ πατρίδος, καὶ νὰ κατορθώσωσι τι μέγα ἔργον φιλοπατρίας;

Ἀλλ' ἂν τὰ ἦθη τινὸς ἔθνους ἦναι βάρβαρα, ἐδὲν εἶναι καλὸν ἀρχῆ ν' ἀνατρέφονται τὰ παιδιὰ εἰς τὰ ξένα μεταξὺ τῶν πολιτισμένων ἔθνων, ὥστε ἐπιστρέφοντα ἔπειτα νὰ βοηθῶσι τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταρρύθμισιν τῶν ἠθῶν τῶν ὁμοειδῶν των; Ἀλλὰ πρέπει νὰ στοχασθῶμεν, ἂν διὰ τῶν εἰς τὰ ξένα ἀνατρεφόμενων παιδιῶν ἐμπορῇ νὰ γένῃ ὀρθῶς ἢ μεταρρύθμισις αὕτη τῶν ἠθῶν, ἢ καὶ ἂν δύναται ἢ ἂν συμφέρῃ νὰ γίνεταί οὕτως ἀποτόμως ἢ

μεταβολῇ αὕτη. Εἰς ἐν ἔθνος, συγκαίμενον ἀπὸ ἐν ἑκατομμύριον, φεβ' εἰπεῖν, λαοῦ, ἂν τύχῳσιν ἑκατὸν ξενοαναθραμμένοι, ἢ καὶ ἄλλοι τῶσοι ξένοι ἀπὸ ἄλλα ἔθνη πολιτισμένα, περιγελῶντες οὗτοι τὰ ἦθη τῶν ἐντοπίων ὡς βάρβαρα, καὶ περιγελόμενοι ἢ καὶ ἀποστρεφόμενοι διὰ τὰ ἴδικά των ὑπ' ἐκείνων· πῶς θέλουσι κατορθώσαι τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταμόρφωσιν τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ, ἀφ' οὗ καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνοι σχαζόμενοι τὰ ἦθη ἀλλήλων γελῶσι, ἢ ἄτοπα καὶ παράξενα, τὰ καταφρονῶσι ἀμοιβαίως; Ἀλλὰ καὶ ἂν εὐρεθῶσιν εἰς μίαν ἢ δύο πόλεις τινὲς ἐκ τῶν τῆς πρώτης κλάσεως αὐτοχθόνων, καὶ προσποιηθῶσιν οὗτοι τὰ ἦθη τῶν ξένων μιμῶνται δηλ. τὴν ἐνδυμασίαν ἐκείνων, ψιττακίζωσι τοὺς λόγους, πιθηκίζωσι τὰ κινήματα καὶ φερσίματα, ἐπιτηδεύονται τὰς ὀμιλίαις καὶ συναναστροφάς, προσποιῶνται τάχα καὶ τὰ φρονήματα· μὲ ταῦτα ὅλα ἐξευγενίσθησαν ἀρχῆ ἀληθῶς καὶ ἐπολιτίσθησαν οὗτοι, ἢ μετερρύθμισθησαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τὰ ἦθη τῆς μέσης καὶ τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ λαοῦ, αἱ ὅποια συστήνουσι τῷ ὄντι τὸ ἔθνος;

Εἰς τὴν ἠθικὴν μεταρρύθμισιν παντὸς λαοῦ ἀπαιτεῖται ὡς κυριώτατον στοιχεῖον καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν, διαδιδομένων τῶν φώτων, τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὰ περισσώτερα μέλη τῆς κοινωνίας, γίνεται ὁμαλῶς καὶ προοδικῆ ἢ βελτίωσις τῶν ἠθῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων τάξεων. Εἶναι ἀληθές ὅτι αἱ ὀξείαι πολιτικαὶ μεταβολαί, ἐξυπνοῦσαι τοὺς λαοὺς θιαυότερον ὡς ἀπὸ λήθαργον, δίδουσι εἰς αὐτοὺς καὶ σφοδρότερον τὸ ἐνδύσιμον εἰς τὴν ταχυτέραν αὐτῶν ἠθικὴν μεταρρύθμισιν, καθὼς καὶ οἱ σφοδροὶ πυρετοὶ, γινόμενοι κἀποτε κρίσιμοι τῶν βαρέων ἀρρώστιων, φέρουσι εἰς ἀνάρρωσιν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν πάλιν ἀπαιτεῖται ὁ χρόνος, καὶ ἡ διὰ τοῦ ἀναγκαίου χρόνου γινομένη μεταρρύθμισις εἶναι ὀρθή, στερεὰ καὶ ἐπωφελῆς τῶν πλειοτέρων βελτίωσις· τοῦτο λέγεται πολιτισμὸς, ὅστις δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἢ βαθμηδὸν καὶ ἀδιακόπως γινομένη πρόοδος ἐνὸς ἔθνους εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν του δυνάμεων, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἠθῶν του, εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ τῶν πολιτικῶν του καθεστώτων. Καὶ ἂν τίς ποτε φανῇ ζητῶν νὰ προλάβῃ αὐτὸν τὸν χρόνον, καὶ κάμνων πηδημάτα εἰσάγῃ ἐξαίφνης τινὰς νεωτερισμοὺς εἰς τὸ ἔθνος του, μὴ ἀναλογούντας μὲ τὴν κατάστασιν

αὐτοῦ, ὁ τοιοῦτος κτίζει ἐπὶ τῆς ἀμμου, καὶ κινδυνεύει, ὡς νεωτεριστῆς, νὰ ἐλάψῃ καὶ νὰ βλαφθῇ καιρίως. ἔχομεν μυρία παραδείγματα εἰς τὴν ἱστορίαν ὅτι πολλοὶ τῶν δυνατῶν θελήσαντες νὰ εἰσαζώσῃ τινα, αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὄντα ὠφέλιμα, παράκαιρα ὅμως ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους των, ἔπαθον αὐτοὶ καὶ ἔβλαψαν καιρίως καὶ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐπροθυμοῦντο νὰ ὠφελήσωσιν· ἢ καὶ ἂν κατ' ἀρχὰς ἐφάνη ὅτι εὐδοκίμουν εἰς τὸ ἐπιχειρήματά των, ἀφ' οὗ αὐτοὶ ἔλειψαν, ἐξέλιπον μαζὴ μ' αὐτοὺς καὶ τὰ ἔργα των, διότι δὲν εἶχον κἀνὲν βάσιμον ὑποστήριγμα, τὰς χρείας δηλαδὴ καὶ τὰ ἦθη τοῦ ἔθνους ὀλοκλήρου. Ἄν δὲ καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος ἦναι πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ μίμησιν ἡθῶν ἢ τρόπων ἄλλου τινὸς ἔθνους πλειότερον πολιτισμένου, τότε κινδυνεύει νὰ εἰσαχθῇ πᾶν ὅ,τι εἶναι κακὸν καὶ διεφθαρμένον. Διότι καὶ ἐκ τῶν εἰσαγόντων δὲν θέλουν εἶσθαι πολλοὶ οἱ ἐγκρατεῖς τῶν καθαρωτάτων εἰσαγομένων ἡθῶν, οὐδὲ οἱ παραδεχόμενοι αὐτὰ ὀλίγοι ἐκ τῆς πρώτης τάξεως ἔχουσιν ὅλοι τὰς ἀναλόγους γνώσεις καὶ ἕξεις, ὥστε νὰ δεχθῶσι καὶ νὰ μιμηθῶσιν αὐτὰ ἀναλλοιώτως· ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τὴν ἀδειαν τὴν ἔμφυτον εἰς τοὺς νεωτερισμοὺς, ὁ ἄνθρωπος ἀχαλίνωτος φερόμενος εἰς τὰ τοιαῦτα δὲν ἐμπορεῖ νὰ πατήσῃ εἰς τὸν μέσον ὄρον παντὸς πράγματος, ἀλλ' εὐκόλως ἐκπίπτει εἰς τὸν ἄκρον τὸν τοῦ χείρονος. Ἐκ τούτων συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ παραμορφάζωνται καὶ νὰ στρεβλώνονται καὶ τὰ πλεον ἄγνὰ καὶ καθαρά, γινόμενα φθοροποιᾶ, ἢ γελοῖα καὶ ἀήδη, διότι εἶναι πλαστὰ καὶ προσπονημένα, νόθα καὶ ἀφύσικα, παρόμοια μὲ τὰ μεταφυτευόμενα φυτὰ εἰς ἄλλο κλίμα καὶ γῆν ἀπὸ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὑποῖα αὐτόματα βλαστάνουσι. Δι' ἰδιαιτέρων παραδειγμάτων οἰκείων ἡδυνάμεθα νὰ δικαιώσωμεν τοὺς παρόντας ἡμῶν σοχασμοὺς· ἀλλὰ νομίζομεν τοῦτο περιττόν· ἔπειθ' οἱ πλείοτεροι τῶν ἀναγνωστῶν μας, ὅσοι μάλιστα διατρίβουν ἢ γνωρίζουσι τὰς πολυανθρωποτέρας δύο ἢ τρεῖς πόλεις τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, ὅπου ἡ προσποικίσις τῶν ξένων ἡθῶν ἐπικρατεῖ ὡς σημεῖον ἐξευγενισμοῦ, ἐμποροῦν νὰ παρατηρήσωσι τὰ προσποιούμενα καὶ νὰ κρίνωσιν. Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν λόγον, ὅθεν παρεξέβημεν.

Ἀφορμὴν τοῦ νὰ κινήσωμεν τὸ ζήτημα, ἂν συμφέρῃ νὰ πέμπωνται ἀνήλικα παιδιά Ἑλλήνων εἰς τὰ ξένα πρὸς ἀνατροφήν, μᾶς ἔδωκαν τὰ ἀγγελθέντα δύο σχολεῖα ἢ λύκεια ὅτι συστήνονται, ἓν εἰς τὴν

πρωτεύουσαν τῆς Βαυαρίας, καὶ ἕτερον εἰς Παρισίους, εἰς τὰ ὁποῖα γίνονται δεκτοὶ οἱ Ἑλληνόπαιδες ἀπὸ τοῦ 8-16 ἔτους τῆς ἡλικίας των, πληρόντες ἐτήσιον διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τροφὴν των 180-240 δίστηλα. Διδάσκονται δὲ καὶ εἰς τὰ δύο καταστήματα τὰ ἐγκύκλια σχεδὸν ἢ προπαιδευτικὰ μαθήματα· ἡγοῦν γλώσσας, Γεωγραφίαν, Ἱστορίαν καὶ Μαθηματικὰ, Ἰχθυογραφίαν καὶ Καλλιγραφίαν (*).

Ἡμεῖς βέβαια εὐγνωμονοῦμεν καὶ πολλὰς ὁμολογοῦμεν χάριτας πρὸς αὐτὰ τὰ δύο ἔθνη, ὅτι καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις τῆς Ἑλλάδος, μεγαλοψύχως τὴν ἐβοήθησαν, καὶ τώρα, θεῖα προνοία, σωθείσης προθυμοῦνται νὰ φωτίσωσι τὰ τέκνα καὶ νὰ τοῖς μεταδώσωσι τοῦ πολιτισμοῦ τὰ καλά. Ἀλλὰ ἡ εὐγνωμοσύνη μας δὲν σμικρύνεται, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ νομισθῶμεν ἀχάριστοι, ἐξετάζοντες ἂν ὁ τρόπος, δι' οὗ μελετᾶται νὰ γένη ἡ μετάδοσις αὕτη, ἦναι καλὸς καὶ σύμφωρος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν μετὰ παρρησίας ἂν ἦναι ἀσύμφωρος· διότι βέβαια κἀνεὶς καλλίον ἡμῶν τῶν ἐχόντων τὴν χρεῖαν, δὲν δύναται νὰ ἐξεύρῃ τὸ τί μᾶς χρειάζεται, καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποκτήσωμεν εὐκολότερον καὶ χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἄτοπα.

Ἄν αὐτὰ τὰ σχολεῖα ὀργανισθῶσι τελειότερον ἀφ' ὅ,τι εἶναι διωργανισμένα τὴν σήμερον τὰ τοιαῦτα καταστήματα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἂν διευθύνωνται ὑπὸ ἀνθρώπων ὁμογενῶν καὶ ἐναρέτων· ἂν τὰ παιδιά μας συντρέφονται καὶ συναναστρέφονται μὲ πολλὰ ὁμογενῆ συνδιδασκόμενα καὶ τὰ τῆς γλώσσας ἡμῶν καὶ τῆς θρησκείας, ἢ τοιαύτη ἀνατροφή ἀναντιρρήτως θέλει εἶσθαι πολὺ προτιμότερα ἢ ἂν καθὲν μεμονωμένον ἀνετρέφετο μεταξὺ ἀλλοεθνῶν. Ἀλλὰ μὴ ὅλα ταῦτα καὶ οἱ Ἑλληνόπαιδες δὲν θέλουν δυνηθῆναι ἀποφύγωσι τὰ ἐλαττώματα ἐκεῖνα, ὅσα ἐπακολουθῶσι τὰ τοιαῦτα καινοβιακὰ καταστήματα, ὅπου συνανατρέφεται καὶ συζῆ περιορισμένον ἓν τι πλῆθος παιδιῶν ἢ ἀνδρῶν. Παρεκτὸς τούτου, καὶ αὐτοὶ μακρὰν τοῦ ἔθνους των παιδευόμενοι καὶ ἕξω ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγάλλας, μὴ ἔχοντες τὸν ἀκοίμητον ὀφθαλμὸν τοῦ πατρὸς ἐπαγρυπνοῦντα καθ' ἡμέραν τὰς πράξεις των, σερούμενοι φίλων, συγγενῶν, συμπολιτῶν, τοὺς ὁποίους εἰς τὴν πατρίδα ἔχουσιν ὅλους

(* Ἴδε τὴν Γενικὴν Ἐφημερίδα τῆς Ἑλλάδος ἄρ 18.

παιδαγωγούς προθύμους, νουθετητάς εἰς τὰ καλὰ, ἀποτρέποντας ἀπὸ τὰς κακίας μὲ τὰς ἐπιπλήξεις, καὶ προτρέποντας εἰς τὴν ἀρετὴν μὲ τοὺς ἐπαίνους· παραδομένοι, ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἰς χεῖρας ξένων, οἵτινες ἐπιστατοῦσι διὰ μόνον τὸ χρηματικὸν κέρδος τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἄλλων, κινδυνεύουν νὰ ἐξωκειλωσιν εἰς πολλὰς κακίας, ν' ἀποκτήσωσι μυρία ἐλαττώματα. Ἄλλ' ἂν καὶ ταῦτα δὲν πάθωσιν, ἐπειδὴ εἶναι ἄμοιροι τῶν συγγενικῶν αἰσθημάτων, τὰ ὅποια ἐκ τῆς οἰκιακῆς συμβιώσεως γεννῶνται καὶ αὐξάνονται, καὶ ἄγευστοι τοῦ φίλτρου τοῦ πατρικοῦ καὶ μητρικοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ποθῶσιν ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὴν ἀγάπην δὲν ἠσθάνθησαν, οὐδὲ νὰ ἀγαπῶσι πατρίδα σφρουμένην τὰς ὅσας ἐσυνήθισαν ν' ἀπολαύωσιν ἡδυπαθείας τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γῆν, ἴ τί καλὸν ἔχουν ν' ἀπολαύσωσιν, ἢ τί νὰ προξενήσωσιν; Οἱ διαφόρως ξενονατραφέντες, οἱ μὲν εἰς τὴν Γερμανίαν, οἱ δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἄλλοι εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἄλλοι ἄλλου, ἐπανερχόμενοι μὲ διάφορα ἦθη καὶ ἔξεις πρὸς διάφορα ἦθη ἔχοντας ἴ πως ἔχουν νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς ἀλλήλους, ἢ νὰ εὐχαριστηθῶσιν ἀμοιβαίως, νὰ οικειωθῶσι καὶ νὰ ὁμονήσωσι πρὸς τὰ κοινὰ συμφέροντα; Οἱ τοιοῦτοι, ἂν ἐπιστρέψωσι, καὶ μεταξὺ τῶν γονέων τῶν ὄντες, θέλουν νομίζει ἐαυτοὺς ὡς ξένους καὶ ἀλλοφύλους· καὶ ἂν πάλιν καὶ εἰς τοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετράφησαν παιδιόθεν, μείνωσι, θέλουν εἶσθαι ἔρημοι, ξένοι καὶ ἀλλοθνεῖς. Αὐτὴν τὴν χάριν ἔχει ἡ παιδιόθεν εἰς τὰ ξένα ἀνατροφή· νὰ καταστήνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπολιδας καὶ ἀπάτριδας, ἀήθεις καὶ ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὰ οἰκεῖα, ὡς τοὺς νόθους καὶ ἀπερβιμμένους υἱούς, τοὺς μὴ λαμβάνοντας κἀνὲν αἰσθημα σφρηγῆς μητρικῆς ἢ πατρικῆς, καὶ μὴ ἔχοντας κἀνὲν αἰσθημα υἱικὸν ἢ ιδιώματα συριαῆς ἢ οἰκογενείας. Δὲν θέλουν μὲ λείψει παραδείγματα πρόσφατα μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν σφαθέντων ἀνηλικῶν Ἑλληνοπαίδων εἰς τὴν Γαλλίαν ἢ ἄλλου, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐπέστρεψαν ἤδη ὀπίσω ἔχοντες λησμονημένην δι' ὅλου τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσαν, ὁμοῦ καὶ τὰ ἐθνικὰ τῶν ἔθιμα, μὴ γνωρίζοντες κἀμμίαν ἄλλην, οὐδ' ἄλλο τι ὀρθῶς, καὶ μὴ ἔχοντες τίποτε γνήσιον, οὔτε Ἑλληνικὸν οὔτε Γαλλικὸν καλόν. Ἐκτὸς τούτων ἐπαπειλοῦνται καὶ ἀπ' ἄλλο δυστύχημα οἰκιακὸν οἱ ξενονατραμμένοι, ὡς ἐκ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς πατοίδος καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἄλλα μαθόντες εἰς τὰ ξένα οἱ τοι-

ῆτοι ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, καὶ εἰς ἄλλας ἀπολαύσεις τοῦ πολιτισμένου κόσμου συνεθισθέντες ἀλλέως νὰ ζῶσιν, ἄλλα δὲ εὐρίσκοντες εἰς τὴν πατρίδα ἐρχόμενοι, καὶ ἀναγκαζόμενοι νὰ πράττωσι παρὰ τὰ ἕσα ἔμαθον, καὶ νὰ στερῶνται τὰ ὅσα ἀπῆλαυον, θέλουν ζῆ μεταξὺ τῶν ἀλλοθῶν οἰκειῶν καὶ συγγενῶν τῶν βίον ἀβίωτον, δυσαρεστοῦντες καὶ δυσαρεστούμενοι καθημέραν καὶ οὕτω ἴποιοις δεσμὸς κοινωνικὸς ἐμπορεῖ πλέον νὰ συστηθῆ ἢ νὰ διατηρηθῆ μεταξὺ τοιούτων, ἀφ' οὗ ἡ ἀμοιβαία εὐχαρίστησις καὶ εὐνοία εἰς τὰ τῆς συνδιαίτης δὲν ὑπάρχει, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζει ἡ ὁμογνωμία, ἡ φιλία, τὸ σέβας καὶ ἡ ἀγάπη; Ἀναμφιβόλως καὶ οἱ ἀποστειλαντες καὶ ἀποσταθέντες εἰς τὰ ξένα πρὸς ἀνατροφὴν, θέλουν δις τὴν ὥραν ἀναθεματίζει τὴν τύχην καὶ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ ἀποστολὴ αὐτῆ ἀπεφασίσθη.

Καὶ τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμωμεν περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μας πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους μας; Ὅ,τι κάμουν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. Οἱ Γάλλοι δὲν σέλλουσιν ἀνήλικα τὰ παιδιά των ν' ἀνατραφῶσιν εἰς τὴν Γερμανίαν, οὐδ' οἱ Ἰσπανοὶ ἢ Γερμανοὶ τὰ ἰδικὰ των εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλ' ὅλων τούτων τῶν ἔθνῶν οἱ παῖδες διδάσκονται εἰς τὰ ἐθνικὰ των καταστήματα, ἀνατρέφόμενοι εἰς τὰ πάτρια των ἦθη καὶ ἔθιμα ἕως νὰ ἡλικιωθῶσι. Τότε λαβόντες θαθεῶς τὴν ἑαφὴν τῆς ἐθνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἔχοντες ἰκανὸν λογικὸν ὥστε νὰ διακρίνωσιν ἀφ' ἐαυτῶν τὸ καλὸν καὶ κακόν, ἀποσελλονται πολλοὶ τῶν εὐπόρων νὰ περιέλθωσιν εἰς ξένους τόπους, νὰ ἴδωσι καὶ ἄλλα ἔθνη, νὰ γνωρίσωσι καὶ ἄλλων ἀνθρώπων νοῦν καὶ ἦθη, νὰ τὰ συγκρίνωσι μὲ τὰ ἰδικὰ των, καὶ νὰ λάβωσι δι' ἐαυτοὺς, ἢ καὶ εἰς τὴν πατρίδα των νὰ μεταφέρωσιν ὅ,τι κατ' ἐπίγνωσιν εὐρωσι καλὸν καὶ ὠφέλιμον. Οὕτω δὲ εἶναι κίνδυνος νὰ διασφραῶσι καὶ νὰ διασφαιρώσιν ἄλλους, οὐδὲ νὰ ἐπιστρέψωσι ξένοι εἰς τὰς πατρίδας των. Παρόμοια ἄς πράσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἄς πέμπωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην προεκπαιδευμένους εἰς τὰ πάτρια νεανίας.

Τὰ αἰσθητάματα τῆς πατρίδος, τοῦ ἔθνους καὶ τὰ τῶν λοιπῶν συγγενικῶν δεσμῶν, γεννῶνται ἀπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῶν εἰς τὴν τρυφεράν ἡμῶν ἡλικίαν γινομένων ἡδέων καὶ ἐπανελημμένων προσβολῶν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς συνήθων ἀντικειμένων, τύπων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων. Τούτων τῶν παιδιόθεν προσβολῶν αἱ θαθεῖς ἐντυπώσεις, διασωζόμεναι εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἀνεξάλειπτοι, καταστήνουσι

εις ἡμᾶς ἀπόντας τὴν πατρίδα ποθητὴν, τοὺς συγγενεῖς ἀσπαστοὺς, τοὺς ὁμοπατρίδας ἀγαπητοὺς φίλους, ὅταν τοὺς τύχωμεν ἔξω τῆς μητρικῆς γῆς· μᾶς κάμνουμε διατρίβοντας εἰς τὰ ξένα πολὺν καιρὸν νὰ πάσχωμεν τὰ τῆς νοσταλγίας· μᾶς ἐμβάλλουσι χαλινὸν εἰς τὰ πάθη μας· δίδουσι κάποιαν συστολὴν εἰς τὰς ὁρέξεις μας· ἀναγκάζουσι ἡμᾶς ὄχι μόνον νὰ μὴ παραμένωμεν ἐκούσται εἰς τὴν ξένην γῆν, ἀλλὰ καὶ μετὰ σπουδῆς ν' ἀρπάξωμεν, τρόπον τινὰ, ὅ,τι καλὸν καὶ χρῆσιμον δυνηθῶμεν τῶν ὧσων χρειαζόμεθα, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν μίαν ὥραν ἀρχήτερα εἰς τὴν ποθητὴν πατρίδα. Διὰ ταῦτα ὅλα, ἀνάθρεψε πρῶτον τὸν υἱὸν σου ἐλληνικῶς· ἄφες αὐτὸν νὰ λάβῃ τὰς ἐντυπώσεις αὐτὰς καὶ ἔξεις, καὶ τὰ προπαιδευτικὰ μαθήματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· νὰ συνεισθῆ εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἔχουν τὴν σήμερον, καὶ ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν συμφορωτάτων καὶ καλλίστων ἔξεων ἐκ τῶν ἀποκτωμένων διὰ τῆς ἀνατροφῆς, καὶ τὸ πολυτιμώτατον ἐφόδιον τοῦ βίου· καὶ μετὰ ταῦτα πέμψε τιν εἰς τὰ ξένα. Ἔσο βέβαιος ὅτι θέλει ἐξοικεῖλαι τότε εἰς ὀλιγώτερα κακὰ τῆς νεότητος, καὶ θέλει ἐπιστρέψῃ ὀπίσω Ἕλληνα, σώφρων, κύσιμος, ἐνάρετος καὶ πεπαιδευμένος.

Καλὰ λέγεις, ἔμπορεῖ νὰ μ' εἶπῃ τίς· ἀλλὰ ἔστω νὰ προπαιδεύωμεν τὰ παιδιά μας ἕως τῆς νεανικῆς τῶν ἡλικίας; Εἰς τὰ σχολεῖά μας· καὶ ἂν δὲν ἔχωμεν ἱκανὰ, ἅς συστήσωμεν. Κατὰ τὴν παρούσαν ἡμῶν κατάστασιν δὲν δυνάμεθα βέβαια ν' ἀνεγείρωμεν ἀκαδημίας καὶ πανεπιστημεῖα εἰς τὴν πατρίδα μας, διὰ νὰ διδάσκωνται οἱ νέοι τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας ἢ τὰς εἰς τὸν βίον ἐφηρμοσμένας γνώσεις· οἷον, ἰατρικὴν, νομικὴν κ.τ.λ. Ἐχομεν ὅμως τοὺς τρόπους νὰ συστήσωμεν ὡς αὐτὰ τὰ διακηρυσσόμενα ὅτι χάριν τῶν Ἑλλήνων γίνονται εἰς τὰ ξένα, καθὼς καὶ πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως εἶχομεν ἴσως καλῆτερα εἰς Κυθωνίας, Σμύρνην καὶ Χίον. Εἰς αὐτὰ δύνανται νὰ σπουδάζωσι τὰ παιδιά μας, χωρὶς νὰ ξενιτευθῶσι, τὴν πατρίδόν των γλῶσσαν, καὶ μίαν ἢ δύο ξένας ἡμοῦ μὲ τὴν ἱστορίαν, γεωγραφίαν, στοιχειώδη μαθηματικὰ, καὶ τὰ λοιπὰ λεγόμενα ἐγκύκλια μαθήματα, ἐπίσης καλῶς (διὰ νὰ μὴ εἶπω καὶ καλῆτερα τουλάχισον τινὰ) ὡς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀλλὰ τοιαῦτα καταστήματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συστήθωσιν εἰς πᾶσαν κόμην καὶ πόλιν, καθὼς οὐδ' εἰς αὐτὰ τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν εἶναι πανταχοῦ, ἀλλὰ

μόνον εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν τμημάτων ἢ ἐπαρχιῶν. Ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε τὰ θεμέλια τοιοῦτου Λυκείου φιλολογικοῦ εἰς ἓνα τόπον τῆς ἐπικρατείας· οἱ κάτοικοι τῆς νῦν μητροπόλεώς μας ἔκαμαν ἤδη καὶ αὐτοὶ ἀξιωματικῶς τὰς ἀρχὰς ἐνὸς ἄλλου. Μᾶς μένουσιν ἤδη τρεῖς ἢ τέσσαρες σημαντικαὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ καὶ αὐτῶν οἱ κάτοικοι ἂν δεῖξωσι τὴν ἐφροσύναν των, ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλουσιν στερηθῆ καὶ τῆς βοήθειας τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὰς σημαντικώτερας πόλεις ἢ κομποπόλεις τῶν ἐπαρχιῶν ἅς συστήθωνται προκαταρκτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς σχολεῖα, ἐξοικονομούμενα ὑπὸ ἐνὸς διδασκάλου· εἰς δὲ τινὰς κεντρικὰς, πρωτεύουσας τῶν τμημάτων, ἅς συστήθῃ ἀπὸ ἐν Λυκείου, ὅπου συνεργούμενοι οἱ πλέον ἡλικιωμένοι θέλουσιν διδάσκεισθαι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Ἀλλ' οἱ πόροι οἱ πρὸς ταῦτα ποῦ εἶναι; Ἐχομεν πόρους, ὅταν θελήσωμεν ὅλοι ὁμοφρόνως νὰ συστήσωμεν, ὄχι καθεὶς μόνον διὰ τὸν υἱὸν του, ἀλλὰ κοινῶς διὰ τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα.

Ὁ στελλόμενος εἰς τὰ ξένα Ἑλληνόποις 10—12 ἐτῶν διὰ τὴν σπουδᾶν, θέλει καταδαπανᾶσαι ἀφρεύτως 7—8 ἔτη εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ τὰς προπαιδευτικὰς γνώσεις· ἔπειτα θέλει χρειασθῆ ἀκόμη 4 ἔτη διὰ τὴν μαθητευθῆν καμμίαν ἐπιστήμην ἢ τέχνην, τὴν ἰατρικὴν, φέρ' εἰπεῖν, ἢ νομικὴν. Μετὰ τύσον καιρὸν θέλει λάβῃ τὸ δίπλωμά του. Καὶ ἂν ἐσπουδάσεν ἐπιμελῶς καὶ τακτικῶς, θέλει γνωρίζῃ τοὺς τύπους τῆς διαδικασίας καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν νόμων ἐνὸς ξένου ἔθνους, ἢ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰατρικῆς, ἂν ἐμαθητεύθῃ τὴν ἐπιστήμην ταύτην. Δὲν θέλει ὅμως εἶσθαι οὔτε ἰατρός ἐμπειρός καὶ πρακτικὸς, οὔδ' ἐκπαιδευτὸς ἢ δικαστής. Ἀλλὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον τοῦ χρειάζοντα διὰ τὴν πράξιν καὶ εἰς ταῦτα. Ἄς στοχασθῶμεν τώρα πόσα θέλει ἐξοδεύσει ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ εἰς τῶν 14 χρόνων τὸ διάστημα, βάλλοντες δι' ἐξοδα τοῦ ἐνὸς χρόνου μετὰ τοῦ ἄλλου δισχιλία φράγκα. Ὅλων τῶν ἐξόδων θέλει ἀναβῆ εἰς ἐπέκεινα τῶν πέντε καὶ ἡμισείας χιλιάδων ταλήρων· ἅς ἦναι πέντε μόνον· καὶ ὁ σπουδαστής αὐτὸς εἶναι ἀδελφὸν ὁποῖαν ἐπίδοσιν θέλει κάμει· κινδυνεύει ὅμως πολὺ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἀπεδείξαμεν ἀνωτέρω, ὄχι Ἕλληνα. Ἐδὲν εἶναι συμφέρον εἰς τὸν πατέρα νὰ προλάβῃ αὐτὴν τὴν δυστυχίαν τὴν ἰδικὴν του καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ του, καὶ νὰ ἐξοικονομήσῃ εὐθηνότερα τὴν προπαιδευτικὴν τοῦ τέκνου του σπουδὴν; Ἄν τύχῃ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν

πόλιν του σχολείου, τὸ διὰ τὸ παιδίον του γινόμενον ἔξοδον μέσα εἰς τὴν οἰκίαν, εἶναι μικρὸν καὶ ἀνεπαίσθητον· ἂν δὲ τὸ στείλῃ εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλλάδος, ἐμπορεῖ νὰ τὸ διατρέφῃ κατ' ἔτος μὲ 600 γρόσια ἢ μὲ 900 πλουσιοπαρόχως καὶ ἀφθόνως. Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν θέλει δυνηθῆ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ τῆς προπαιδευτικῆς σπουδῆς τοῦ υἱοῦ του μὲ ὅσα ἤθελεν ἐξοδεύσει δι' ἓν καὶ ἡμισυ ἔτος, ἢ, δεδόςθω, καὶ δύο εἰς τὴν ξενιτείαν· καὶ προσέτι χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ νὰ τὸν ἀποξενώσῃ ἀπὸ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰ δόγματα τὰ Ἑλληνικά. Ἀπ' αὐτὴν δὲ τὴν εἰς τὸν τόπον ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν γινομένην δαπάνην ἐκάστου, ὠφελούνται οἱ ὁμοθετιῖς χρηματικῶς καὶ ἠθικῶς· διότι πρῶτον, μένουσιν εἰς τὸν τόπον ὅσα ἤθελον ἐξοδευθῆ ἔξω αὐτοῦ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν αὐτῶν· καὶ δεύτερον, ἀπὸ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν σχολείων γίνεται καὶ τῶν διδασκάλων πολλαπλασιασμὸς καὶ τοῦ ἀπαιδευτοῦ λαοῦ ἡλιθιώσις ἠθικῆ, καὶ τῶν πτωχῶν παιδίων ἐκπαίδευσις. Οἱ εὐποροῦντες μάλιστα ν' ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ ξένα, δύνανται, καὶ χρέος ἔχουσιν καὶ συμφέρον ἐν ταύτῳ, ἐξοδεύοντες εἰς τὴν πατρίδα ὀλιγώτερα πρὸς τὴν αὐτὴν προεκπαίδευσιν τῶν υἱῶν των, νὰ συνεισφέρωσι μὲ ταῦτα καὶ πρὸς συνεκπαίδευσιν τῶν πτωχῶν ὁμογενῶν των. Μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐκπληροῦσιν ἱερὸν καὶ φιλόανθρωπον χρέος, καὶ αὐξάνουσι προσέτι καὶ τὴν ἑαυτῶν καὶ τὴν τῶν παιδίων των εὐδαιμονίαν, πολλαπλασιάζοντες τοὺς χρηστοὺς καὶ πεπαιδευμένους πολίτας, καὶ διαδίδοντες οὕτω τὸν εὐσεβισμὸν καὶ ἀληθινὸν πολιτισμὸν εἰς τὸ ἔθνος.

I. K.

Ἄρ. 1916. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης συνδρομητῶν, διὰ τὴν σύστασιν δημοσίου σχολείου, καὶ τὰς αἰτήσεις, τὰς ὁποίας ὑπέβαλον εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ φιλοκάλου ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον ἠσχολήθησαν καὶ ἀσχολοῦνται·

Ἀποδεχόμενοι τὰς προτάσεις των, ἵνα δεῖξωμεν εἰς αὐτοὺς πόσῃν εὐχαρίστησιν ἐπροξένησεν εἰς ἡμᾶς ἡ φιλόκαλος διάθεσις των, διὰ τὸν φωτισμὸν τῆς νεολαίας τῆς πόλεως ταύτης·

Διατάττομεν.

Ἄ. Ἡ ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσως Γραμματεία θέλει προκαλέσει τὸν Διοικητὴν Ναυπλίου, νὰ θέσῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν

ἐκλεθητομένων ἐφόρων τὸ εὐρυχωρότερον καὶ καταλληλότερον οἴκημα, τὸ πρῶν Βουλευτικόν, ὅπου οἱ διορισθησόμενοι διδάσκαλοι θέλουσι παραδίδει τὰ μαθήματα· καὶ τοῦτο προσωρινῶς, ἄχρις ὅτου εὐρεθῆ ἄλλο ἀνάλογον.

Β. Διορίζομεν ἐφόρους τοῦ αὐτοῦ μελλοντος ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀναστάσιον Σωτηρίου Χαλαμπους, τὸ μέλος τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς Κύριον Α. Παπαδόπουλον, καὶ τὸν Κύριον Μιχαὴλ Ἰατρόν.

Γ. Οἱ αὐτοὶ ἐφοροὶ διὰ τῆς ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσως Γραμματείας θέλουσι ὑποβάλλει εἰς ἡμᾶς τόσον τὸν ὄργανισμὸν τοῦ αὐτοῦ σχολείου, καθὼς καὶ τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων, καὶ τὰ δνόματα τῶν ὑποψηφίων διδασκάλων.

Δ. Ο ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσως Γραμματεὺς θέλει ἐκτελέσει τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 8 Φεβρουαρίου 1831.

Ο Κυβερνήτης I. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσως Γραμματέως Β. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐξοχώτατε,

Ἰδοὺ κατὰ τὸ ὑπ' Ἄρ. 1916 διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου εὐρεσθήσῃ ἡ Ὑ. Ε. νὰ μᾶς διορίσῃ ἐφόρους τοῦ συστηθησομένου ἐνταῦθα σχολείου, καθυποβάλλομεν ὑπ' ὄψιν τῆς τὸν ὄργανισμὸν αὐτοῦ.

Λαμβάνομεν δὲ τὴν τιμὴν νὰ προβάλλωμεν ὡς διδασκάλους, διὰ μὲν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸν Κ. Λεόντιον Μ. Ἀναστασιάδην μὲ μισθὸν 200 Φοιν. κατὰ μῆνα· διὰ δὲ τὴν Μαθηματικὴν καὶ Γεωγραφίαν, τὸν Κ. Δεσποτόπουλον μὲ μισθὸν Φοιν. 100 κατὰ μῆνα. Ἐπασχίζομεν νὰ ἐπιφορτίσωμεν εἰς ἓνα τῶν δύο καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον, διότι καὶ οἱ δύο δὲν τὴν γνωρίζουσιν ἐξ ἐπαγγέλματος· ὅθεν βιαζόμεθα ν' ἀναβαλοῦμεν τὴν παράδοσιν τῆς εἰς εὐτυχεστέραν ἐπαγίαν.

Ἀναμένοντες τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἐσωκλείστου ὄργανισμοῦ, καὶ τὴν ἐγκρίσιν τῶν προβαλλομένων διδασκάλων,

Ἵποσημειούμεθα μὲ θαύτατον σέβας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 6 Μαρτίου 1831.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν τριῶν Ἐφόρων.)

1. Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, τὸ ὁποῖον συσταίνεται ἤδη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Σ. Κυβερνήτου, καὶ διὰ συνδρομῆς τῆς Α. Ἐξουχότητος καὶ διαφόρων ἄλλων πολιτῶν, θέλουσιν εἰσαγεσθαι ὅσαι μαθηταὶ ἔχουσιν ἀρχάς τινας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

2. Οἱ μαθητιῶντες χρεωστοῦσι νὰ διευθύνωνται ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ συγγενεῖς των πρὸς τοὺς ἐφόρους, διὰ νὰ λαμβάνωσιν ἐγγράφως τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὸ σχολεῖον.

3. Οἱ ἔφοροι θέλουσιν δίδει τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὰ τέκνα τῶν συνδρομητῶν, καὶ εἰς ἐκεῖνα τῶν ἐνδεῶν γονέων ἄλλ' εἰς τὰ τέκνα τῶν εὐπορούντων δὲν θέλουσιν συγχωρεῖ τὴν εἰσόδον, χωρὶς πρῶτον οἱ γονεῖς των νὰ συνδράμωσι καὶ αὐτοὶ ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς των.

4. Δύο διδάσκαλοι πρὸς τὸ παρὸν θέλουσιν διδάσκει, ὁ μὲν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, καὶ, προχωροῦντος τοῦ καιροῦ, τὴν Ἱστορίαν, ὁ δὲ ἕτερος τὰ Στοιχειώδη Μαθηματικὰ καὶ τὴν Γεωγραφίαν. Εἰς τρίτος, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ, καὶ ἀφοῦ ἀναβῆ ἡ συνδρομὴ εἰς ποσότητα ἀνάλογον, θέλει ἐπιφορτισθῆ νὰ διδάσκῃ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

5. Οἱ μαθηταὶ χρεωστοῦσι νὰ πληρῶνωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνὸς ἀνά 60 Λεπτὰ καὶ τὰ χρήματα ταῦτα θέλουσιν χρησιμεύσει εἰς μισθὸν ἐνὸς ὑπηρετοῦ τοῦ σχολείου, καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ καθημερινὰ ἐξοδα.

6. Οἱ ἔφοροι εἰς τὸ τέλος τοῦ χρόνου θέλουσιν καθυποβάλλει ὑπὸ τὴν σκέψιν τῆς Σ. Κυβερνήσεως τὸν λογαριασμὸν τῶν συναχθησομένων καὶ ἐξοδευθησομένων χρημάτων, ὅστις καὶ θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος.

7. Οἱ δύο διδάσκαλοι θέλουσιν συντάξει τὸ πρόγραμμα διὰ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας τῶν μαθημάτων ὡς δὲ διὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας, θέλει φυλαχθῆ τὸ ὑπ' Ἀρ. 1935 διάταγμα τῆς Κυβερνήσεως (*).

(*) Ὁ διοργανισμὸς οὗτος ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μόνον διὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας ἐδιδραστή τὸ ὑπ' Ἀρ. 353 διάταγμα, τὸ γενόμενον διὰ τὰλληλοδιδασκτικὰ καὶ τῶ Κεντρικῶν σχολείων Διότις. Ὁ ἐκδ.

ἈΤΑΚΤΩΝ τόμος Γ', ἐν Παρισίοις, 1830, εἰς 8^{ον}.

(Ἀκολουθία.)

ΣΕΛΙΑΙ 85. « Διοικόμενος (ἐ Πακτύης) ἀπὸ τοὺς Πέρσας, κατέφυγε πρῶτον εἰς τοὺς Κυμαῖους, οἱ ὅποιοι . . . τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Χίον, ὅπου οἱ Χίοι ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸν σώσωσι, τὸν ἔβαλαν, διὰ πλειοτέραν ἀσφάλειαν, εἰς τὸν κἂν τῆς Πολιούχου Ἀθηνᾶς. »

Ὁ Ἡρόδοτος λέγει μόνον ὅτι οἱ Κυμαῖοι . . . « ἐκκομίζουσι Πακτύην εἰς Χίον, ἐντεῦθεν δὲ ἐξ ἱεροῦ Ἀθηναίης Πουλιούχου ἀποσπασθεῖς, ὑπὸ Χίων ἐξεδόθη. »

ΣΕΛΙΑΙ 66. « Ὁ Πλειόταρχος σπουδάζει νὰ δείξῃ ψεῦδος τὸ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Πακτύου, ἀλλ' ἐ Περσικῆς τὸ διηγείται ὡς ὁμολογούμενον. »

Τὸ διηγείται, καὶ ὁ παλαιὸς Χάρων ὁ Δαμιψακηνὸς, ἀναφερόμενος ἀπὸ τὸν αὐτὸν Πλειόταρχον.

ΣΕΛΙΑΙ 84. « Οἱ Φωκαεῖς ἐπρόκριναν ν' ἀφήσωσι τὴν πατρίδα παρὰ νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τοὺς Πέρσας. Μὴν ὑποφέροντες ἑμῶς νὰ μακρυνθῶσι παραποῦ ἀπ' αὐτῆν, ἐκίτησαν ν' ἀγερᾶσωσιν ἀπὸ τοῦ Χίου τὰς νῆσους Οἰνούσας, καὶ ἀποτυχόντες ἐπέλευσαν εἰς τὴν Κόρσικαν, . . . κ.τ.λ. »

Οἱ Χίοι δὲν ἐπόλησαν τὰς Οἰνούσας, « δειμαίνοντες, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Βιβλ. Α', 165), μὴ αἰ μὲν ἐμπόριον γένωνται, ἢ δὲ αὐτέων νῆσος ἀποκληῖσθῆ τούτου εἶνεκα. »

ΣΕΛΙΑΙ 81. « ἈΝΘΕΡΜΟΣ. Τούτων ὁ Σουίδας ὀνομάζει ἈΘΗΝΙΝ. »

Ἀθηνὶν ὀνομάζει ὡσαύτως τούτων τὸν ἀγαλματοποιὸν καὶ ἡ Εὐδοκίαν (λέξ. Ἰππώναξ), καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὀρνιθ. στίχ. 575).

ΣΕΛΙΑΙ 154. « Ἀφοῦ ἐφθίραν τοῦ Ἀντιόχου ὄχι ὀλίγα πλοῖα, ἀνεχώρησαν οἱ Ρωμαῖοι θραμβύοντες . . . ἀναγκάσθη τέλος πάντων ὁ Ἀντιόχος νὰ δεχθῆ τὰς συνθήκας τῶν Ρωμαίων. »

Πρὸ ταύτης τῆς εἰρήνης οἱ πειραταὶ μὲ τὰ κελήτια καὶ λέμβους ἐλεπλάτησαν τὰ παράλια τῆς Χίου, καὶ ἐπέστρεψαν φορτωμένοι μὲ λάφυρα παντὸς εἶδους εἰς τὴν Μυόννησον, ὅπου εἶχε ματαίως τοὺς κατὰδιώξει Λούκιος ὁ Λιμύλιος, ὅστις εἶχε διαδεχθῆ τὴν Ῥωμαϊκὴν στολαρχίαν ἀπὸ τὸν Δίβιον. Ὁ Στόλος οὗτος εἶχε τὰς σιτοδόχους ἀποθήκας εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐκεῖ διευθύνοντο ὅλα τὰ φορτηγὰ πλοῖα, ὅσα ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐπεσκευάζοντο καὶ τὰ τῶ στόλου (Tit. Liv., L. xxxviii, c. 33).

ΣΕΛΙΑΙ 182. « ἈΠΕΛΛΑΪΣ »

Περὶ ἐνὸς Ἀπελλοῦ Χίου, ὅρα τὸν Κικέρωνα (Ἐπιστολ. πρὸς Ἄττικὸν Βιβλ. Α').

ΣΕΛΙΔΙ 190. « ΓΛΑΥΚΟΣ . . . ἐφεύρηκε τὸν τρόπον νὰ κολλᾷ (solder) ἐν « μετ' ἄλλο δύο κομμάτια σιδήρου, ὡς τὸ μετέφραζαν οἱ Γάλλοι πρὶν τοῦ Λαρχέρου, « ὅστις ἐξηγεῖ το, σιδήρου κόλλησιν τοῦ Ἡρόδοτου, τὴν τὸν (incrustation) εἰς τὸν σί- « θηρον χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν διαφόρων σημείων, τὴν γαλλιστὶ λεγομένην damasquinure ».

Ὅτι κακῶς ἐρμηνεύει τὴν φράσιν ὁ LARCHER, γίνεται δὴλον ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ Πausανίου, ὅστις εἶδεν εἰς Δελφοὺς τὸ ὑποκρητηρίδιον, περὶ τοῦ οὐοίου λαλεῖ καὶ ὁ Ἡρόδοτος· « Τοῦτο Γλαύκου » μὲν ἐστὶν ἔργον τοῦ Χίου, σιδήρου κόλλησιν ἀνδρὸς εὐρόντος· ἔλα- « σμα δὲ ἕκαστον τοῦ ὑποθήματος ἐλάσματι ἄλλω προσεχῆς, οὐ « περόναις ἐστὶν ἢ κέντροις, μόνη δὲ ἡ κόλλα συνέχει τε καὶ ἐστὶν « αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός (Φωκικ., Κεφ. 16). » Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἰερώνυμος λέγει· « Glaucus primus ferri inter se glutinum » excogitavit. » (Cron. Eus.). Τὸ ὑποκρητηρίδιον τοῦ Γλαύκου ἀναφέρει καὶ ὁ Πλούταρχος (περὶ τῶν ἐκλελοιπ. Χρησ.). Οὗτος ὁ Γλαῦκος ἐπεχειρίσθη πρῶτος νὰ ἐπιτελέσῃ συμφωνίαν τινὰ διὰ τεσσάρων δίσκων (Ζηνοβ. Παροιμ. 2, 91), ἀφ' οὗ διεδόθη καὶ ἡ παροιμία « Γλαύκου τέχνη », ἀναφερομένη ἀπὸ τὸν Πλάτωνα εἰς τὸν Φαίδωνα.

ΣΕΛΙΔΙ 251. « ΣῆΣΤΡΑΤΟΣ »

Οὗτος μετὰ τοῦ Ἐκατοδώρου κατεσκεύασε τὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τῆς Ἀλιφείρας, πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, χαλκοῦν τῆς Ἄθηνᾶς ἀνδριάντα, θαυμάσιον τόσον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ὅσον καὶ διὰ τὴν τέχνην καὶ μεγαλοπρέπειαν (Πολυβ. Ἱστορ., Δ').

Ὁμιλῶν ὁ κ. Κοραῆς περὶ τῶν ἀγαλματοποιῶν τῆς Χίου καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ἦτον ἴσως τοῦ προκειμένου ν' ἀναφέρῃ τι καὶ διὰ τοὺς τέσσαρας περιηγήμους χαλκίνοὺς ἵππους, οἵτινες μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς Χίου ἀπὸ τῶν μικρῶν Θεοδώσιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου γενόμενοι λάφυρον τῶν νικητῶν μετεφέρθησαν ἔπειτα εἰς Βενετίαν· ἐκ δὲ ταύτης εἰς Παρισίους, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανῆλθον εἰς Βενετίαν (Ἰδ. τὴν περὶ τούτων διατριβὴν Α. Μουσοῦδου ἐκδοθεῖσαν Ἰταλ. καὶ Ἑλλ.).

ΣΕΛΙΔΙ 262. « Αἱ ἔως τῶρα ἀνοκαλυφθεῖσαι εἰς τὴν Χίον λιθικαὶ ἐπιγραφαὶ κ.τ.λ. »

Ἐπάρχουν ἀκόμη αἱ ἀκόλουθοι ὀκτώ, ἡ πρώτη τῶν οὐοίων ἀναγνώσκειται τυπωμένη εἰς τὸ *Novus Thesaurus veterum inscriptionum* τοῦ MURATORI, τόμ. Β', σελ. Γ' τὰς δ' ἄλλας ἑπτὰ, οὕσας ἴσως ἀνεκδότους, ἀντεγράψαμεν ἐξ ἐνὸς χειρογράφου, τὸ ἑποῖον πρὸ καιροῦ ἐλευθερίως μᾶς ἐκοινοποίησεν ὁ κ. Γ. Χρυσήδης.

ΔΗΜΟΣ Ο ΧΙΩΝ Α. ΑΙΜΥΛΙΟΝ ΔΕΚΙΟΝ ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΕΥΝΟΙΑΣ ΕΝΕΚΑ ΤΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ.

(Β.)

ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ : : :
ΕΚΑΤΑΙΟΝ ΕΡΜΗΗ
ΠΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗ
ΣΑΝΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΤΕΡΑΣ
ΑΡΧΑΣ ΚΑΙ ΔΕΙΤΟΥΡ
ΓΙΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΑΝΤΑ
ΑΥΡΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΕΚΑΤΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΥΡΑ
ΔΑΙΑΝΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΥ
ΟΙ ΣΥΝΑΡΧΟΝΤΕΣ
ΤΟΝ ΙΕΡΟΠΟΙΟΝ ΚΑΙ
ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΝ.

(Γ.)

: : : ΝΑΓΩΓΟΙ ΟΙ ΑΡΕΑΝΤΕΣ
: : ΠΥΡΕΑΝΔΡΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΘΕΟΦΩΝ ΜΗΤΡΟ
ΔΩΡΟΥ ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΔΙΚΟΥ
ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΤΤΑΛΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΣΙ
ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΣΩΣΟΣ
ΣΩΣΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥΣΙ ΤΟΝ ΣΥΝ
ΑΡΕΑΝΤΑ ΕΑΥΤΟΙΣ ΦΙΛΩΤΑΝ
ΜΗΤΡΩΝΟΣ ΧΡΥΣΩΙ ΣΤΕΦΑ
ΝΩΙ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙ
ΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΥΣ.

(Δ.)

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ
ΔΙΟΝΥΣΩΙ ΑΚΤΑΙΩΙ
ΚΑΙ ΔΙΟΔΩΝΙ ΣΕ
ΝΙΩΙ ΙΟΥΔΑΣ ΙΟΥΔΟΥ
ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΤΟΝ ΝΕΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΠΙ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕ
ΣΤΕΡΟΝ ΑΝΕΣΤΗΣΕ.

(Ε .)

: : : : ΦΑΕΣΟΔΑ ΜΕΓΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ :

: : : : ΤΟΝ ΑΥΤΗΣ ΠΑΤΕΡΑ ΕΡΑ : :

: : : ΜΕΓΑΒΙΣΤΟΝ ΚΑΛΑΙΦΩΤΟΣ

: : Ν ΘΕΟΙΣ ΜΕΓΑΛΟΙΣ : : : : :

: : : : : : : : : : : : : : : : :

(Σ .)

: : : : : : : : : : : : : : : : :

: :

: :

: :

: :

: :

Τὰς ἄλλας δύο οὐσας πολλὰ ἐφαρμμένας παραλείπομεν. Ἡ μὲν, ἴσως ἐμμέτρως γραμμμένη, ἔχει δώδεκα στίχους, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκονται μολις τινὲς λέξεις ὑλόκληροι, οἷον . . . « ἄνδρα Μένιπ . . . καθαρπασθέντα Χάρων . . . σκοτίους θαλάμους . . . ἀνύσαντα κελεύθους » ἢ δὲ ἔχει γεγραμμένους δεκαεπτὰ, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκονται λέξεις ὑλόκληροι αἱ ἐξῆς . . . « αὐτοῦ ὅσοι δ' ἂν τῶ . . . φυλασσέτω . . . μένουσαν . . . ἀποτίνειν . . . τῶν δ' ἄλλων Χίων . . . ἐπὶ βαρβαρισμῶ . . . μηδ' Ἀλκίμαχος . . . μάρτυρα . . . ἐμός τε φίλος . . . πληθεῖ τῶ . . . ὀλιγαρχίας . . . »

Ὁ κ. Κοραῆς ὠρισε τὴν Χιακὴν Ἀρχαιολογίαν μέχρι σχεδὸν μιᾶς ἑκατονταετίδος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς νέους γεννημένους εἰς τὴν Χίον ἢ ἀπὸ Χίους νὰ τὴν τελειοποιήσωσιν αὐτοί.

Τὸ ὅποιον ἔδωκε καλὸν παράδειγμα καὶ ἡ προτροπὴ του θελον τοὺς κινήσει ἀναμφιβόλως εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρηθῶσιν ἐνθουσιῶντες τὸ ὠφέλιμον τοῦτο ἔργον, διὰ τοῦ ὁποίου θελον φανῆ ὅτι ὁσείως ἀποδίδουσι τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν μνήμην τῆς πατρίδος σέβας καὶ τιμὴν.

Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία, ἡ τῶν Ἑνετῶν, Γενουησιῶν καὶ Ὀθωμανῶν εἶναι αἱ παλαιαί, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ προστρέξωσιν, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ἱστορίαν τῆς Χίου ἂν τῶντι ἱστορίαν ἐμπορῇ τις πλέον νὰ ὑπομᾶσῃ τὴν ξηρὰν διήγησιν τῶν δυσυχίων ἐνὸς λαοῦ, ὅσους, ἐκπεσῶν τῆς ἀρχαίας του δόξης καὶ αὐτανομίας, βιάζεται νὰ μὲνη ἀργὸς θεατῆς τῶν εἰς τὴν ἰδίαν του γῆν καὶ πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς μεταξύ τῶν ξένων γινομένων πολέμων.

Α. Μ.

Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Ἱστορία τῆς εἰσδρομῆς τῆς χολέρας εἰς τὴν Εὐρώπην (μετάφρασις).

Εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν εἰς Παρισίους, ἔγινε λόγος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Νοεμβρίου περὶ ἀποστολῆς εἰς Ῥωσσίαν μιᾶς ἐπιτροπῆς ἰατρῶν, οἵτινες ἤθελον παρατηρήσει τὰ τῆς χολέρας. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ὁ ἰατρὸς κ. Μορὸς Δελιωννῆς ἀναγινώσκει μίαν διατριβὴν, ἐπιστηριζομένην εἰς ἀποδείξεις αὐθεντικὰς, περὶ τοῦ δρόμου καὶ τῆς προόδου τῆς χολέρας.

Τρεῖς φορές ἤδη, λέγει ὁ ἐντιμὸς ἀκαδημικὸς, ἐβάδισεν ἡ λοιμώδης χολέρα πρὸς τὴν Εὐρώπην διὰ διαφόρων δρόμων. Κατὰ τὸ 1819, ἀπὸ τὴν Βεγγάλην εἰσαχθεῖσα εἰς τὰς νήσους τῆς Φρόντσας καὶ τοῦ Βουρβῶνος, ἐφοβέρισεν ὅτι ἐμελλε νὰ ὀδεύσῃ πρὸς τὴν Εὐρώπην, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὴν διὰ τῶν πλοίων τῶν μετακομιζόντων τὰ προϊόντα τῶν Ἰνδιῶν ἀλλὰ τὰ ληφθέντα μέτρα φρονίμως εἰς τὸ Εὐέλπες ἀκρωτήριον ἐπρόλαβον τὸ κακόν.

Κατὰ τὸ 1821, διὰ τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὅποιον ἔχει ἡ Βομβάη μὲ τὰ παράλια τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἐμβῆκεν ἡ χολέρα εἰς τὴν Βάσσαραν, ἀνέβη ἐκεῖθεν τὸν Εὐφράτην, διέβη τὴν Μεσοποταμίαν ἀκολουθοῦσα κατ' ἕγχοις τὰς μετακομίσεις τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐφάνη εἰς τὴν Συρίαν, ὅπου ὁ χειμὼν ἔδειξεν ὅτι τὴν ἐσβέσεν ἀλλ' ἀναφανείσα πάλιν τὴν ἀνοιξὴν δυνατωτέρα, ἐξωλόθρευσε τρία ἔτη τὰς πλειότερας πόλεις τὰς κατὰ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, καὶ ἐσταμάτησε πρὸς καιρὸν ἀντικρου τοῦ παραλίου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ. Κατὰ δὲ τὸ 1823 ἔπαυσε, πρὶν φθάσῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἥτις ἐν τοσούτῳ

προεφυλάσσετε από μέτρα υγειονομικά, τὰ ὅποια ὁ ἐκεῖ ἀντιβασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ληφθῶσι κατὰ τὰς δοθείσας ὁδηγίας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ υγειονομικοῦ τῆς Γαλλίας.

Ἄν καὶ δύο φορές ὤρμησε πρὸς τὴν Εὐρώπην ἡ χολέρα διὰ τῶν ἄνω εἰρημένων δύο δρόμων, δὲν ἐδυνήθη μάλον τοῦτο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰμὴ δι' ἄλλου τρίτου δρόμου, ὅστις ἦτο παράσχιμα τοῦ δευτέρου. Ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον τῶ ὄντι ἡ ἀρρώστια αὕτη δὲν ἐπῆρε μόνον τὸν δρόμον τοῦ Εὐφράτου, ἀλλὰ καὶ ἐκείνον, ὅστις ἠνοιχθῆ εἰς μετακόμισιν τῶν πραγματειῶν ἀπὸ τὴν Βάσσοραν εἰς τὰ ἑρειότερα τῆς Περσίας· οὕτω δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τῆς ὁποίας τὰ παράλια περιέτρεξε, καὶ ὑπερβαίνουσα τὰ χωρίζοντα τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὄρια ἐφθασεν εἰς τὸ Ἀστραχάνιον, ὅπου ἀνεφάνη κατὰ πρῶτον τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1825, καὶ συγχρόνως σχεδὸν ἐξέσπασε καὶ εἰς τὸν Ῥωσικὸν γολίσκον, τὸν εἰς τὸν Βόλγαν ποταμῖον. Ἀλλὰ ἐν πρώϊμον κρύος, καὶ μέτρα αὐστηρὰ μετὰ ταχύτητος μεταχειρισθέντα, ἐπεριώρισαν τὴν φθορὰν καὶ ἐσθυσαν τὴν σπορὰν τῆς ἀρρώστιας· τὴν κατόπιν ἀνοιξὶν ἐφαίνετο πολλὰ ἀδύνατισμένη.

Ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα τοῦ 1829 ἐξαίφνης ἡ χολέρα ἐξήφθη πάλιν εἰς τὴν Ὀρεμβούργην, καὶ ἕως τὸν χειμῶνα κατηφάνισε τὴν πόλιν ταύτην. Ἐμπορεῖ τις νὰ υποθέσῃ ὅτι εἰσῆχθη ἀπὸ τὰς μεγάλας συνοδίας, αἱ ὁποῖαι μετακομιζοῦσιν ἀπὸ τὴν Βουχάραν τὰς πραγματείας τὰς ἐρχομένας ἀπὸ τὸ Τίβετον, Κάβουλον καὶ τὴν Ἰνδοστάνην.

Φαίνεται ὅτι ἡ συνδρομὴ τοῦ κρύους καὶ τῶν υγειονομικῶν προφυλάξεων ἀντέκοψε τὴν περαιτέρω διάδοσιν τοῦ μολυσμοῦ· ἐπειδὴ ἠμπόρεσε νὰ γένῃ ἐφέτος τὸ πανηγύριον τοῦ Ναβογορόδου, ὅπου πωλοῦνται κυρίως αἱ πραγματεῖαι τῆς Ἀνατολῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἀποθήκη εἶναι εἰς τὴν Ὀρεμβούργην.

Ἄλλη δευτέρα εἰσβολὴ τῆς χολέρας εἰς τὴν Περσίαν ἔγινε κατὰ τὸ 1829 διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἔγινε καὶ ἡ κατὰ τὸ 1825. Τὴν πρῶτην φορὰν ἡ Τεχεράνη, ὅπου ἐκατοικεῖ ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, προεφυλάχθη ἀπὸ τὸν μολυσμὸν διὰ τελείας ἀκωνωνησίας μετὰ τὰ λοιπὰ μέρη καὶ μονώσεις. Κατὰ τὸ 1829 παρεβλέφθησαν τὰ υγειονομικὰ μέτρα, καὶ ἡ Τεχεράνη κατερημῶθη ἀπὸ τὴν ἀρρώσιαν·

ἦτις, ἀποκοιμηθεῖσα τρόπον τινὰ τὸν χειμῶνα, ἐξύπνησε τὴν ἀνοιξὶν μετὰ νέαν ὄρμην, καὶ ἐξηπλώθη ἕως τὴν Κασπίαν θάλασσαν, περιελθούσα τὰ παράλια αὐτῆς. Ἀφ' οὗ δ' ἐφθασεν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κούρου, ἀνέβη τὸν ποταμὸν τοῦτον καὶ ἐφθασεν εἰς τὴν Τιφλισίαν, ὅπου ἐφάνη τὴν 8 Αὐγούστου 1830, καὶ ἀπὸ τὴν 11 ἕως τὴν 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐθέρισε 238. Ἐκαμαν λιτανείας ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ ἐξιλεώσωσι τὴν θείαν ὀργήν· καὶ φαίνεται ὅτι, διὰ τὴν γενομένην πλειοτέραν ἐπιμιξίαν τοῦ λαοῦ, ἠύξησε τὸ κακὸν τόσον, ὥστε τὴν σήμερον οἱ κάτοικοι ἀπὸ 30 χιλ. κατήντησαν νὰ μείνωσιν ὀκτακισχίλιοι, καὶ ἀκόμη τὸ μόλυσμα δὲν ἐκόπη ἐντελῶς.

Ἡ ἐπιδημία, τὴν ὁποίαν εἶδαμεν ἀνωτέρω κατατρέχουσαν τὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης ἕως εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κούρου, ἠκολούθησε νὰ προχωρῇ κατ' αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν, προσκολλημένη κατόπιν τῶν ἐμπόρων τῶν Περσικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν κατοικούντων τοὺς πλησίον τοῦ Βόλγα κειμένους τόπους. Κατὰ τὴν 51 Ἰουλίου ἀνεφάνη εἰς τὸ Ἀστραχάνιον, ὅπου εἰς δέκα ἡμέρας ἐκτύπησε 1,229 ἀνθρώπους, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 433 ἀπέθανον τὴν 17 Αὐγούστου, καὶ ἦν ἡμέραν εἶναι μνηολογημένοι αἱ ἐξ ἐκείνης τῆς πόλεως ἐλθοῦσαι ἐπίσημοι εἰδήσεις.

Ἀπὸ τὸ Ἀστραχάνιον ἡ χολέρα ἐπροχώρησεν, ἀναβαίνουσα τὸν Βόλγαν, ἕως εἰς τὸ μέρος, ὅπου οὗτος ὁ ποταμὸς ἐνόηται μετὰ τὸν Τανάιν, καὶ ἐκείθεν ἐπῆρε δύο δρόμους· ἕνα, καταβαίνουσα τὸν Τανάιν ἕως εἰς τὸ Ταϊγάνιον εἰς τὴν Μαιώτιδα, ὅθεν τὰ ναυτικὰ πλοῖα τὰ Ῥωσικὰ τὴν μετέφερον εἰς τὴν Σεβαστόπολιν, εἰς τὴν ἄκρην τῆς Κριμαίας· ἄλλον δὲ δρόμον, ἀκολουθοῦσα ν' ἀναβαῖνῃ τὸν Βόλγαν καὶ τὰ εἰς αὐτὸν γυνομένα σημαντικώτερα ποτάμια, διεδόθη ἕως εἰς τὴν Μόσχαν.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἐφανερῶθη εἰς ταύτην τὴν πόλιν κατὰ πρῶτον τὴν 28 Σεπτεμβρίου, δύο μῆνας δηλαδὴ μετὰ τὴν εἰς τὸ Ἀστραχάνιον ἐμφάνισίν τῆς, καὶ εἰς ἐν ἀπόστημα 350 λευγῶν περίπου. Ἀμέσως ἐλήφθησαν ὅλα τὰ λαμβανόμενα μέτρα καὶ διὰ τὴν πανόλην, πλὴν ματαιῶς· διότι εἰς 54 ἡμέρας, ἀπὸ τὴν 28 Σεπτεμβρίου δηλαδὴ μέχρι τῆς 4 Ὀκτωβρίου, ἐκτύπησεν ἡ χολέρα 3,542 ἀνθρώπους, ἐξ ὧν 1,771 ἀπέθανον, ἦγον τὸ ἥμισυ τῶν ἀρρώστησαντων.

Ο κ. Μορώς στοχαζόμενος μετά προσοχής τὰς κυριωτέρας περιπτώσεις τῆς εἰσδρομῆς τῆς χολέρας εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν Ῥωσίαν, καὶ παραβάλλον αὐτὰς μὲ τὰς ἀποκτηθείσας πληροφορίας ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν τῆς φορᾶς τῆς ἀρρώστιας ταύτης εἰς τοὺς διαφόρους τόπους τῆς Ἀσίας, καταντᾷ νὰ νομίσῃ·

α. Ὅτι εἶναι ἐλπὶς μὴπως τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος, εἰς τὰς ῥωσικὰς ἐπαρχίας τὰς κειμένας μεταξὺ τοῦ 45 καὶ 58 βαθμοῦ τοῦ πλάτους, κύψῃ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς λοιμώδους χολέρας·

β. Ὅτι πάλιν ἐξεναντίας ἄπειρα παραδείγματα σταθερὰ δίδουσι ὑποψίαν, μὴπως τὸ μόλυσμα κοπάσῃ τὸν χειμῶνα καὶ ἀναφανῇ πάλιν τὴν ἀνοιξιν·

γ. Ἄν κατὰ δυστυχίαν τὸ δεύτερον τοῦτο συμβῇ, τότε ἐνδέχεται, διαδιδόμενη ἡ ἀρρώστια κατὰ πλησιασμόν, νὰ περιτρέξῃ ὅλην τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ εἰς Πετροῦπολιν Ἀγγλικοῦ πρεσβευτοῦ· καὶ ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται τόσον πιθανωτέρα, ὅσον τὸ μόλυσμα θέλει λαμβάνει νέαν δύναμιν διαβαῖνον εἰς κλίματα θερμότερα ἀπὸ τὰ τῆς Ῥωσίας.

Τελειόνων τῆς διατριβῆς του τὴν ἀνάγνωσιν ὁ κ. Μορώς κάμνει καὶ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν·

Ὅτι ἡ κίνησις τῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ῥωσίαν μᾶς δίδει νέαν αἰτίαν ἀνησυχίας καὶ φόβου. Τὰ στρατεύματα ταῦτα, διατρίψαντα εἰς τὰς μολυσμένας ὑπὸ τῆς χολέρας ἐπαρχίας, στέλλονται τώρα εἰς τὴν Ποδολίαν καὶ Βολυνίαν πρὸς τὰ σύνορα τὰ αὐστριακά. Εἶναι δὲ γνωστὸν εἰς ὅλους, ὅτι εἰς τὴν Ἰνδίαν ἡ μετάβασις τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων διέδωσε τὴν χολέραν ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν ἕως τὸν Γάγγην, καὶ ἀπὸ τὸ Κομορῖνον ἀκρωτήριον ἕως εἰς τὸν Καύκασον.

* Κατὰ τὰς διδομένας ὑπ' ἄλλων ἐφημερίδων εἰδήσεις, μία ἐπιτροπὴ ἰατρῶν ἐστάλη παρὰ τῆς Πρωσίας διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὴν χολέραν εἰς Ῥωσίαν, καὶ ἄλλη ἐτοιμάζεται νὰ πεμφθῇ παρὰ τῆς Αὐστρίας.

Ὁ περιβλεπτός ἱστορικὸς Γοττιγγαῖος Heeren ἀνέγνωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μίαν διατριβὴν, εἰς τὴν ὁποίαν συγκρίνει τὴν χολέραν μὲ τὸ μαῦρον θανατικόν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰσέβη εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν 14 αἰῶνα.

Οἱ πλειότεροι τῶν ἰατρῶν τῆς Ἀγγλίας ὁμολογοῦν ὅτι ἡ περιγραφή, τὴν ὁποίαν ὁ Συδενάμης ἔκαμεν εἰς Λόνδρον, κατὰ τὸ 1669 καὶ 1676, τοῦ ἐπιδημικοῦ ἐμετοῦ, ἐσυμφώνει κατὰ πάντα μὲ ὅσας παρατηρήσεις ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ περὶ τῆς χολέρας εἰς τὰς Ἰνδίας. Φαίνεται ἀπὸ μίαν περιγραφὴν εὐρεθεῖσαν εἰς τὴν Σανσκριτικὴν γλῶσσαν, ὅτι πρὸ χρόνων ἐγνωρίζετο ἡ ἀσθένεια αὕτη εἰς τὰς Ἰνδίας. Μετὰ τὸ 1770 ἤρχισε πάλιν νὰ γίνεται μνεία αὐτῆς εἰς ἐκαίνους τοὺς τόπους, ὅπου ἐφάνη σποράδην κτυπῶσα τοὺς κατοίκους μέχρι τοῦ 1817, ὅτε φαίνεται ὅτι ἔλαβε δύναμιν καὶ ἔκτασιν ὅσας ποτὲ προτοῦ δὲν εἶχε λάθει.

Οἱ ἰατροὶ οἱ τυχόντες εἰς τοὺς διαφόρους τόπους, τοὺς ὁποίους κατέτρεξεν ἡ ἀρρώστια αὕτη, ἐπρότειναν διάφορα ἱατρικὰ· πλὴν, κατὰ δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, κἀνὲν δὲν ἐφάνη ἕως τὴν σήμερον εὐστοχον. Ἡ Ῥωσία ἐπρόβαλε 25 γιλ. Ρουβλίων ἀνταμοιβὴν εἰς τὸν ὅστις γράψῃ περὶ τῆς θεραπείας ταύτης τῆς νόσου.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

* Ἀποτελέσματα τοῦ μουσικοῦ ἤχου εἰς τινα ζῷα.

Τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ πλείωτερα τῶν λοιπῶν μαστοφόρων ζώων σύγκειται ἀπὸ τρία μέρη· α' τὸ ἐξωτερικόν, τὸ ὁποῖον κοινῶς ὀνομάζομεν αὐτίον ἢ κόγχην τοῦ αὐτίου μὲ τὴν ὀπὴν ὀμοῦ β' τὸ μεσαῖον μέρος τὸ ὀνομαζόμενον τύμπανον διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει ἀναλογίαν μὲ τὸ εἶδος τοῦ τυμπανιστικοῦ ὄργανου· καὶ γ' τὸ ἐσωτερικόν, συγκείμενον ἀπὸ διαφόρους κοιλότητας, αἱ ὁποῖαι μὲ κοινὸν ὄνομα λέγονται λαβύρινθος. Ἡ κόγχη σχηματιζομένη ἀπὸ τὸ δέρμα, ἓνα ἰνώδη γόνδρον, δέματα καὶ μύας, χρησιμεύει εἰς συναγωγὴν, τῶν ἠχητικῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἀκτίνων, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ὀπῆς προσβάλλουσιν εἰς τὸν ἐμπροσθινὸν ὑμένα τοῦ τυμπάνου. Εἰς τούτου δὲ τὸ κουτίον, ἀποπερατούμενον εἰς τὸν λεγόμενον τοῦ Εὐσταθίου σίφωνα, ὅστις καὶ οὕτως φθάνει ἕως ἀνωθεν τοῦ φάρυγγος ἀνοιγόμενος, εἶναι 4 κοκκαλάκια συνεχόμενα συνάλληλα, καὶ ἐκ τοῦ σχήματός των ὀνομαζόμενα, σφύρα, ἄκμων, φακκοειδὲς καὶ ἀναβολεῦς. Τούτου ἡ βᾶσις συναρτᾶται μὲ τὸν ὑμένα τὸν κλειόντα τὴν εἰς τὴν

πλευράν τοῦ κυτίου ἀνοιγομένην εἰς τὸν πρόδομον τοῦ λαβυρίνθου ὡσεὶδῆ θυρίδα. Ὁ δὲ λαβύρινθος ἔχει τὸν πρόδομον, τὸν κοιλίαν (κοινωνοῦντα μὲ τὸ τύμπανον διὰ τῆς ἄλλης θυρίδος τῆς λεγομένης στρογγύλης) καὶ τοὺς ἡμικυκλικούς ὄχετους, ὑπεστρωμένους ὦν ὅλος μὲ λεπτότατον ὑμένα καὶ γεμάτος σχεδὸν ἀπὸ ἐν ὑγρὸν, εἰς τὸ ὅποιον μέσα εἰσχωρεῖ καὶ ἐξαπλώνεται τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Ἐκ τῆς τοιαύτης κατασκευῆς τοῦ αὐτίου κατανοεῖται εὐκόλως, ὅτι οἱ ἤχητικοὶ κυματισμοί, προσβάλλοντες τὸν ὑμένα τοῦ τυμπάνου, διαπορθεύονται, διὰ τοῦ περιεχομένου εἰς αὐτὸ ἀέρος καὶ τῶν συνεχόμενων 4 μικρῶν κοκκαλιδίων, εἰς τὸν λαβύρινθον, καὶ διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑγροῦ εἰς τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Εἰς τὰ ζῶα τῶν κατωτέρων κλάσεων δὲν σύγκριται τὸ ἀκουστικὸν σκεῦσμα ἀπὸ τὰ προειρημένα τρία μέρη. Διότι, διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ τῆς ἀκοῆς τὸ αἶσθημα, ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον ἐξαπλούμενον μέσα εἰς ἐν ὑγρὸν· ἡ δὲ περαιτέρω συνθεσις, ἡ τελειοποίησις καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ ὄργανου, καταστῆναι διάφορον, ἐντομωτέραν καὶ ἐντελεστέραν τῶν διαφόρων ἤχων τὴν αἴσθησιν (*).

Εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἀνθρώπου τὸ σχῆμα τοῦ ἀκουστικοῦ τυμπάνου εἶναι στρογγύλον, ὥστε αἱ ἴνες τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑμένους ἔρχονται κατ' ἀκτῖνας ἀπὸ τὸ κέντρον εἰς τὴν περιφέρειαν, καὶ ὅλαι εἶναι ἰσομήκεις. Ὁ κ. Ε. Ὁμης παρετήρησεν ὅτι εἰς τὸ αὐτίον τοῦ ἐλέφαντος, τοῦ ὁποίου τὸ τύμπανον εἶναι ὡσείδες, αὐταὶ αἱ ἴνες εἶναι ἄνισοι, παρόμοιοι μὲ τὰς ἀκτῖνας τὰς ἐξαγομένας ἀπὸ τὴν ἐστίαν μιᾶς ἐλλείψεως. Διὰ τὸν σχηματισμὸν, τὸν ὅποιον ἔχει τὸ ἀνθρώπινον αὐτίον, γίνεται τοῦτο θαυμασιῶς ἐπιτηδεῖον εἰς τὴν αἴσθησιν τῆς μουσικῆς ἀρμονίας· εἰς δὲ τὸ τοῦ ἐλέφαντος, αἱ ἴνες αἱ μακρυτάται καταστῆναι εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Ε. Ὁμη, ἐπαισθητὰς καὶ τὰς παραμικροτάτας δυνάμεις. Διὰ νὰ βεβαιώσωσι διὰ πείρας, γενομένης εἰς

(*) Ἐκ πείρας ἐβεβαιώθησαν οἱ ἰατροὶ ὅτι ὁ ὑμῆν τοῦ τυμπάνου καὶ τὰ 3 πρῶτα κοκκαλιδία, ἂν ἀπολεσθῶσιν ἢ πάθωσιν ἐκ τινος ἀφρώστιας, ἡ κώφωσις δὲν συμβαίνει εἰς τὸν ἀνθρώπον, ἀλλ' ὁ μόνον ὁ ὑμῆν, ὁ κλειὸν τὴν ὀπὴν τὴν στρογγύλην καὶ ὁ ἀναβολεὺς, ὁ κλειὸν τὴν ὡσεὶδῆ θυρίδα, ὑπάρχουσι σώει καὶ ἀβλαβεῖς. Ἄν δ' ἐξεναντίας πάθῃ οὗτος καὶ ὁ ὑμῆν ὁ κλειὸν τὸν λαβύρινθον, ὥστε νὰ ἐκχυθῇ τὸ εἰς αὐτὸν περιεχόμενον ὑγρὸν, τότε κωφαίνεται ὁ ἀνθρώπος. Παρεμῶς λέγουσιν ὅτι ἐπέρχεται ἡ κώφωσις, καὶ ὅταν φραγθῇ ὁ εἰς τὸν φάρυγγα ἀνοιγόμενος εὐσταθκανὸς αἶφρον, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται ὁ ἀήρ εἰς τὸ κυτίον τοῦ τυμπάνου.

ἐλέφαντα, τὸ περιέρχον τοῦτο φαινόμενον, μετέφεραν εἰς τὸ θηριοτροφεῖον ἐν κλαβίριον. Οἱ φθόγγοι οἱ πλέον ὑψηλοὶ ἐφάνησαν μάλιστα ὅτι ἐπληξάν τὴν ἀκοῆν τοῦ ἐλέφαντος· ἀλλ' οἱ χθαμαλοὶ ἐξεναντίας ἐκίνησαν ζωηρῶς τὴν προσοχὴν του. Εἰς δὲ τὴν ἀκοῆν τοῦ μεγάλου λέοντος, τοῦ ἐν τῷ θηριοτροφεῖῳ εὐρισκόμενου, οἱ ὀξεῖς φθόγγοι τοῦ κλαβιρίου ἔκαμαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, τὸ νὰ τὸν κινήσωσι δηλ. εἰς μεγάλην ἐκστασιν. Ἀλλὰ μάλιστα ἤγγισαν τὰς τῶν χθαμαλῶν φθόγγων χορδὰς, καὶ εὐθὺς ὁ λέων ἐπετάχθη ὄρθιος μὲ ὀρμὴν· τὰ ὀμμάτια του ἐσπινθηροβολοῦσαν· ἐβάλλεν ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ κάψῃ τὰς ἀλύσεις του· ἐκτύπα μὲ τὴν οὐρὰν του τοὺς λαγόνους του, καὶ ἐφαίνετο τόσον παρωξυμμένος ἀπὸ μίαν ἀκάθεκτον μανίαν, ὥστε αἱ παρευρεθεῖσαι γυναῖκες πρὸς θεῶν ἐξηράνθησαν ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὁ λέων ἐβρυχάτο φρικτῶς· καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ συμπτώματα τῆς μανίας του ἔπαυσαν, εὐθὺς ἀφ' οὗ κατεπαύθη καὶ ἡ μουσική. Ὁ κ. Ε. Ὁμης παρετήρησεν ἀνάλογον ὄργανισμὸν εἰς τὰ ἄλογα, εἰς τὰ κερασφόρα ζῶα, εἰς τὰ εἰλαφοειδῆ, εἰς τοὺς λαγῶους καὶ εἰς τὰς γάτας.

I. K.

Δ'.

ΤΕΧΝΑΙ.

Βιομηχανία (εφευρέσεις). Νέα σκευασία ἄκουστος.

Εἰς Λόνδρον καὶ εἰς Παρισίους ἔκαμῃ τινὰ πειράματα πρὸ ὀλίγου ὁ Ἰππότης Ἀλδίνης, σκοπεύων νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον πῶς οἱ σθένοντες τὰς πυρκαϊὰς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς, ὅταν ἀναγκάζονται νὰ ἴναι πλησίον αὐτοῦ, ἀγωνιζόμενοι ν' ἀποκόψωσι τὰς προόδους του. Πρὸς τοῦτο ἐπενόησε μίαν ὀλόκληρον ἐνδυμασίαν ἐξ ἀμιάντου (1), κατασκευασμένην καὶ ἐπικαλυπτομένην μὲ διάπλεγμα μεταλλικόν, χρησιμεύον εἰς τὴν διάρρηξιν ἢ μόνωσιν τῆς φλογός. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ εφευρέσις αὕτη ἔχῃ ἀναντιρρήτῳ τὸ ἀποτέλεσμα, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἀδύνατον σχεδὸν νὰ δοθῇ μία τοιαύτη

(1) Ἀμιάντος εἶναι ὄρυκτον ἐκ τῶν λιθοθῶν, ἔχων μίαν ἰσώδη. Οἱ Ἕλληνας ἐγνώριζον τὴν τέχνην νὰ νύθωσι τὰς ἴνας του καὶ νὰ ὑφαίνωσι πανία, τὰ ὅποια ἦσαν ἄκουστα, καὶ ἐπλύνοντο θαλλόμενα μέσα εἰς τὴν φωτίαν. Εἶναι κοινὴ γνώμη ὅτι οἱ παλαιοὶ ἔκαμον μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ὑφάσματα τῶν νεκρῶν τὰ σώματα, ὥστε ἠμποροῦν νὰ συναζώσιν τὴν στάκτην των, τὴν ὅποιαν ἐβάλλεν εἰς κάλπικας, κτλ.

ένδυμασία εἰς καθένα τῶν πλησιαζόντων εἰς τὰς φλόγας πρὸς σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς· διότι αἱ ὕλαι, ἐξ ὧν κατασκευάζεται ἡ ένδυμασία, εἶναι πολλὰ ἀκριβαί. Ὁ ἱππότης Ὀριγγος, χιλιάρχος τοῦ σώματος τῶν καταπυραντῶν (pompiers) τῆς Ρώμης, εὗρηκε καὶ ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν ἄλλον τρόπον εὐθηνότερον μὲν, ἀλλ' ἐπίσης συντελεστικὸν ὡς τὸν τοῦ Ἀλδίνη.

Ὁ Ὀριγγος, καταγινόμενος πολλοὺς χρόνους εἰς πολλὰς ἐρεύνας περὶ τῆς υπέρξεως καὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῶν νυκτερινῶν φυλακῶν τῆς παλαιᾶς Ρώμης, εὗρηκεν ὅτι ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἐμεταχειρίζοντο εὐστόχως κατὰ τῶν πυρκαϊῶν νερὸν μεμιγμένον με ὀξύδιον καὶ ἀργίλλον· ὅθεν ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν, διὰ νὰ θεβαιωθῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ὀξυδίου δὲν τοῦ ἐσύμφερε, διότι ἦτο πολλὰ ἀκριθὸν, ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτου ἐν διάλυμα στυπτηρίας, καὶ ἔκαμεν οὕτω τὴν δοκιμὴν του. Ἐβαλεν εἰς δύο μεγάλους κάδους ἴσης χωρητικότητος, πῖσσαν τερεβενθίνην, φλοιούς δένδρον καὶ ἄλλας ὕλας καυσιμωτάτας, καὶ τοὺς ἔστησεν ὀρθούς ἐπάνω εἰς τρίποδας, διὰ νὰ γίνεταί τοῦ ἀέρος τὸ ἀναφύρισμα ἐλευθερώτερον· ἔπειτα ἔγειναν καὶ αἱ ἄλλαι ἐτοιμασίαι αἱ πρέπουσαι, καὶ ἔδωκε φωτιὰν εἰς τοὺς δύο κάδους συγχρόνως. Ὅταν δὲ μετὰ τινα λεπτὰ ἐξήφθησαν καλῶς αἱ εἰς αὐτοὺς ὕλαι, ἐπρόσταξεν ὁ ἀξιωματικὸς νὰ διευθύνωσι ταῦτο χρόνως ἐπάνω εἰς καθένα τὸν κρουθὸν μιᾶς τῶν προετοιμασμένων δύο ἴσων ἀντλίων. Ἀλλ' εἰς μὲν τὴν μίαν τὸ νερὸν ἦτο καθαρὸν καὶ ἀμιγρές· εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, κεκορεσμένον μὲ ἐν δυνατὸν διάλυμα στυπτηρίας καὶ ἀργίλλου. Διὰ τῆς ἐνεργουμένης διὰ τοῦ καθαροῦ νεροῦ, κατωρθώθη ἡ ὕλοτελής σβέσις τοῦ πυρὸς εἰς 3 λεπτὰ καὶ 27 δεύτερα μὲ 35 κάδους νεροῦ. Διὰ δὲ τῆς ἑτέρας, τῆς ἐχούσης τὸ διάλυμα, ἔγεινεν ἡ ἐνέργεια πολὺ ὀγλιγωρότερα· διότι ἡ ὕλοτελής σβέσις τοῦ πυρὸς κατωρθώθη εἰς 47 λεπτὰ μὲ μόνους πέντε κάδους νεροῦ. Τὸ κατόρθωμα τοῦτο μᾶς πείθει ἀδιστακτικῶς, ὅτι εἶναι ἐπικερδესτάτη ἡ χρῆσις τοῦ τοιούτου μίγματος πρὸς σβέσιν τῶν πυρκαϊῶν· διότι τὸ μικρὸν ἔξοδον, τὸ γινόμενον διὰ τὴν διαλυομένην εἰς τὸ νερὸν στυπτηρίαν καὶ ἀργίλλον, ὑπερανταμειβεταί διὰ τῆς ὀγλιγωρότητος, μὲ τὴν ὁποίαν καταβάλλεται ἡ ὀρμὴ τοῦ πυρὸς.

Ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ ἀνωτέρω πρᾶξις, ὁ ἀξιωματικὸς Ὀριγγος παρετήρησεν ὅτι ὁ καταπυραντῆς, ὁ κρατῶν τὸν σίφωνα, δι' οὗ ἐξέρρεε

τὸ μεμιγμένον νερὸν, ἠδύνατο εὐκολώτερον ἀπὸ τὸν ἄλλον νὰ πλησιαζῇ εἰς τὸν καίόμενον κάδον· δὲν εἰδίστασε δὲ ν' ἀποδώσῃ τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὴν ιδιότητα τὴν ἀντικαυστικὴν τοῦ μεμιγμένου νεροῦ. Ἀφ' οὗ ἐνόησε τοῦτο, ἐξεύρων προσέτι ἐκ τῶν φυσικῶν θεωριῶν ὅτι τὰ μαλλίνα ὑφάσματα καὶ τὰ ἄλατα εἶναι κακοὶ πυραγωγοί, ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τοῦτο τροποποιημένον εἰς μίαν σκευασίην (appareil) ἐπιτηδείαν νὰ προφυλάσῃ τοὺς καταπυραντῆλας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν ἐνέργειαν. Ταῦτα λοιπὸν στοχασθεὶς, παρήγγειλε νὰ τοῦ κατασκευάσωσι δύο ένδυμασίας ὀλοκλήρους καὶ ὑποδήματα καὶ χειρόκτια ἀπὸ τσόχαν ποταπὴν, καὶ δύο κουκκούλας μὲ δύο προσωπίδας ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὕφασμα. Τὰ διανοίγματα τῆς προσωπίδος, τὰ ἀντικρύζοντα εἰς τὰ ὀμμάτια, εἶχον ἐπικειμένα ὑαλῖα τοῦ ὀρολογίου, τὰ ὁποῖα ἐκρατοῦντο ἔσωθεν μὲ ἐν διάπλεγμα σύρματος· τὸ δὲ διάνοιγμα τὸ ἀντικρύζον εἰς τὸ στόμα ἐστυπώνετό μὲ λεπτὸν σφραγγάριον, διὰ νὰ σμικρύνεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἐξερχομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Τὰς δύο εἰρημένας ένδυμασίας ἀφῆκε νὰ καταποτισθῶσι, βουτῶν αὐτὰς κατ' ἐπανάληψιν, καὶ μετὰ πολλῶν ἡμερῶν παρέλευσιν, μέσα εἰς διάλυμα, ἀρκετὰ δυνατὸν, θεϊκῆς στυπτηρίας καὶ θεϊκῆς τιτάνου, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς ἐβούτησε, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον μὲ τὸν ἀνωτέρω, εἰς θερμαινόμενον ἐπὶ ὀλίγης φωτίας σαπουνόνερον. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ μετὰ πολλὰς δοκιμασίας, γενομένης ἰδίως, ἐπέισθη ὅτι εἶχον αἱ δύο αὐταὶ σκευασίαι τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ μὴ καίωται, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὴν δοκιμασίαν καὶ δημοσίως. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὴν ὁποίαν ἔκαμε παρατήρησιν ὁ ἐφευρετῆς· ὅτι ὅσα πλεῖστον στυγνὴ ἦτο ἡ σκευασία, τόσα ὀλιγώτερον διεπερνᾶτο ἀπὸ τὴν θερμὴν τοῦ πυρὸς.

Διὰ νὰ ἐκτελέσῃ δὲ τὴν δοκιμὴν ταύτην, ἔκαμεν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀμυρθεάτρου, τοῦ ὀνομαζομένου Κάρκα, ἕνα ὑψηλὸν σωρὸν ξύλων κωνοειδῆ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔβαλε καὶ πολλὰς ῥάβδους σιδηρᾶς· ἔπειτα ἰδιώρισε ν' ἀνάψωσι τὸν σωρὸν, παρόντων καὶ τῶν προφασσομένων Κάρπη, Βαρλόκκη καὶ Φάλκη, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀξιωματικῶν ὀχυρωματοποιῶν. Ὅτε δὲ ἐξήφθησαν μεγαλώταται αἱ φλόγες, ἔδωκε προσταγὴν ὁ ἀξιωματικὸς Ὀριγγος εἰς τοὺς δύο καταπυραντῆλας, τοὺς ένδεδυμένους τὰς προετοιμασμένας, ὡς προείπαμεν, σκευασίας, νὰ δράμωσι μέσα εἰς τὴν πυρὰν, καὶ νὰ ἐκβάλλωσι τὰς εἰς τὸ μέσον

αυτῆς εὐρισκομένης ράβδου τοῦ σιδήρου ὄντος πεπυρακτωμένου. Οἱ δύο προσταχθέντες, ἔχοντες πᾶσαν πεποιθήσιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των, ὁρμῶσι θαρράλξει μέσα εἰς τὰς φλόγας· παραμερίζουν τοὺς ἀναμμένους δαυλοὺς· ἀρπάζουν τὰς πεπυρακτωμένας σιδηρὰς ράβδους, καὶ ἐπανελθόντες τὰς ρίπτουσιν ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας τῶν θεατῶν· ἔπειτα ἐπιστρέψαντες πάλιν εἰς τὴν πυρὰν, ἐπροσποιοῦντο ὅτι ἔκαμνον διαφόρους διαχειρίσεις εἰς διάστημα 14 ἢ 15 λεπτῶν, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσι παραμικρὸν ἀποπνιγμὸν, οὐδὲ παραμικροτάτην περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σφυγμῶν των πείραξιν. Ὁ ἰατρὸς Φόλκης, ὅστις εἶχε θεβαιωθῆ, πρὶν ἔμβωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν πυρὰν, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σφυγμῶν των, ἐπληροφορήθη ὅτι πρὶν τῆς εἰσόδου των ἐσφύζον 65—70 εἰς ἓν λεπτὸν, καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν των ἀπὸ τὴν πυρὰν 120—130.

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν σκευασίαν τοῦ Ἰππότου Ἀλδίνη μὲ τὴν τοῦ χιλιάρχου Ὀρίγγου, θέλει εἶσθαι εὐκόλον νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι, ἂν καὶ ὁ ἀμιάντος ἦναι ἐκ φύσεως ἀκαυστος, διαπεραῖται ὅμως ὑπὸ τοῦ θερμικοῦ (calorique) εὐκολώτερον παρὰ τὸ μάλλινον ὕφασμα, καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο ἦναι διαποτισμένον ἀπὸ τι ἀλατῶδες σύνθεμα· καὶ ὅτι ἐπομένως καὶ ὁ καταπυράντης, ὁ φορῶν σκευασίαν κατασκευασμένην ἀπὸ τὸ τοιοῦτον ὕφασμα, θέλει προφυλαχθῆ κάλλιον ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν ἐνέργειαν. Ἐκτὸς τούτου, θέλει εἶσθαι καὶ εὐκινήτερος· διότι τὸ ἀλυσιδωτὸν ἐπανωφόριον, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλδίνη ἐφευρεθὲν, πρέπει εἰς ἅπαντος νὰ δυσκολεύη τὰ κινήματα. Τέλος, ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν, εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἀμιάντου, ἢ τέχνη τοῦ ὕφασματος τοῦ ὑποίου ἀκόμη δὲν γνωρίζεται καλῶς, εἶναι ἀσυγκρέτω λόγῳ μεγαλητέρα παρὰ τὴν τῆς ποταπῆς σόχας. Ὁ χιλίαρχος Ὀρίγγος ἐφανέρωσε καὶ διὰ πόσον ἐμποροῦν νὰ γένωσιν εἴκοσι σκευάσματα ὀλόκληρα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ εἰς ἀγορὰν τῶν ἀλάτων. Ὅλον δὲ τὸ ἐξοδὸν τοῦτο δὲν ὑπερβαίνει τὰ 180 βρωμαϊκὰ σκοῦδα, τουτέστι διὰ ἐννέα σκοῦδα γίνεται τὸ καθὲν (48 φρ. 60 ἐκ. ἢ 52 φρ.)· εἰς τρόπον ὅτι καθεὶς ἐμπορεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δοκιμασίαν, ἂν τὰ ἀποτελέσματα τῆς γενομένης εἰς τὴν Ῥώμην δὲν τοῦ φαίνονται ἰκανῶς καταπειστικά. Ἄλλ' οἱ παρόντες εἰς τὴν δοκιμὴν σοφοί, ὁ σημαντικὸς ἀξιωματικὸς ὁ διατάξας αὐτὴν, καὶ τὸ ἀναφῆρον αὐτὴν περιοδικῶν σύγγραμμα, εἶναι τόσον

πολλὰ ἐντίμως γνωστοί, ὥστε δὲν μένει κάμμία ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ.

Περὶ χρήσεως τοῦ μαγειρικοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν κτηνῶν.

Τὸ μαγειρικὸν ἅλας, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν τῶν οὐδετέρων ἀλάτων κατὰ τοὺς χημικοὺς, ἐκτὸς τῶν ὁποίων ἔχει πολλῶν μαγειρικῶν καὶ οἰκονομικῶν χρήσεων, εἶναι προσέτι καὶ εἰς τὰ τῆς ἀγρικής οἰκονομίας εὐχρηστότατον. Ἡ γεωργία μεταχειρίζεται αὐτὸ ὡς διορθωτικὸν τῆς ἀκαρπίας διαφόρων γαιῶν καὶ εἰς εὐθαλείαν τινων φυτῶν· ἡ δὲ κτηνοτροφικὴ, ὡς θεραπευτικὸν καὶ προφυλακτικὸν τῶν ὁποίων τρέφει κτηνῶν ἀπὸ πολλὰς ἀρρώστιας. Καὶ οἱ ποιμένες καὶ οἱ γεωργοὶ μας γνωρίζουν μὲ πόσῃν ὀρεξιν τρώγουν τὰ ἐρισφῆρα μάλισα ζῶα των τὸ ἅλας, καὶ ὅτι παχύνονται καὶ κάμνουν καὶ κρέας νοστιμώτερον· ἴσως ὅμως οἱ πλείστοι ἀγνοοῦν ὅτι δίδεται εἰς αὐτὰ καὶ ὡς ἰατρικόν. Τὸ ἅλας, τὸ ὁποῖον πῆζει εἰς τὰ παραλία, (ὅχι τὸ γήινον τὸ ἐξορυσσόμενον ὡς πέτραι) ἂν τρώγῃσι τὰ ζῶα σμιγμένον μὲ τὴν συνήθη των τροφήν, προφυλάσσονται ἀπὸ πολλὰς ὀλεθρίας εἰς αὐτὰ ἀρρώστιας, καὶ θεραπεύονται ὅταν πάσχωσιν αὐτάς (*). Ὁ κύριος Κύρβεν, χρηματίας μέλος ἐπίσημον τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐδημοσίευσεν κατὰ διαφόρους καιροὺς τὰς δοκιμὰς, τὰς ὁποίας πρὸς τοῦτο ἔκαμε, καὶ ἰδοὺ τί ἱστορεῖ εἰς ἓν περὶ χρήσεως τοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν κτηνῶν σύγγραμμά του.

Τὴν ἀνοιξιν, λέγει, ἐν τῶν ποιμνίων μου ἐκτυπήθη ἀπὸ μίαν ἀρρώστιαν φλογικὴν· ἐδιώρισα νὰ δίδωσιν εἰς τὰ ζῶα ἅλας εἰς μεγάλας δόσεις, 5-6 οὐγκίας τὴν ἡμέραν, καὶ ἡ ἀρρώστια ἐπέρασεν ὀλίγῳρα. Ὅταν βοσκίη τις τὰ ποίμνια εἰς καθύγρους τόπους, κινδυνεύει νὰ τὰ χάσῃ ἀπὸ τὸν ζωόλοιμον (epizootie). Εὐρῆκα ὅτι

(* Πολλοὶ συνειθίζου, ἐκτὸς τοῦ αἰγίου ἁλατος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ κάποτε δίδουν εἰς τὰ ζῶα των, νὰ κρεμῶσιν εἰς τοὺς σταύλους καὶ τὰ μανδρὰ των σακκούλια τινὰ ἐκ σφιγκτοῦ πανίου, γεμάτα ἅλας· τὰ ζῶα, ἅμα ὀσμωθῶσι τοῦτο, πηγαίνουσι καὶ λείχουσι ἐξωθεν τὰ σακκούλια, καὶ οὕτως ὀφελούονται ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἁλατος. Πεῦτε τὸ μέσον εἶναι τὸ ἀσφαλέςτερον εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τις εὐτραφή τὰ ζῶά του, καὶ νὰ τὰ προφυλάσῃ ἰσοσάτως ἀπὸ τὰς ἀρρώστιας τὰς γενομένας ἀπὸ τοὺς καθύγρους καιροὺς ἢ τόπους.

τὸ ἄλας ἦτο ἀσφαλὲς προφυλακτικὸν τῶν ἀρρώστιϊῶν τούτων· τὰ δίδω μ' ἐπιτυχίαν εἰς τὰ ἄλογα, τῶν ὑποίων τὰ σκέλη πρήσκονται ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον. Εἶναι καλὸν νὰ προλαμβάνῃ ἐπίσης, ὡς καὶ θεραπεύει, τὰ πρηξίματα ταῦτα. Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐμπορεῖ τις νὰ παραλάσῃ τὴν δόσιν ἀπὸ 4 οὔγκιας ἕως μίαν λίτραν τὴν ἡμέραν. Τὸ ἄλας, δίδόμενον εἰς τὰς ἀγελάδας, κόπτει τοῦ γάλατος καὶ βουτύρου τὴν γεῦσιν ἐκείνην τῶν γογγυλιῶν, τὴν ὑποίαν ἔχουν, ὅταν τὰ ζῶα ταῦτα τρέφονται μὲ τὸ προειρημένον φυτόν. Ἐμπορεῖ τις ἀκόμη νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ἐπωφελῶς τὸν χειμῶνα καὶ εἰς συντήρησιν τῶν μελισσῶν. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ διαλύεται εἰς βρυσικὸν νερὸν καὶ νὰ σμίγεται μ' ὀλίγον μελανοπήκτωμα ζαχάρους (mélasse)· οὕτω δὲ τὸ ἄλας γίνεται εἰς τὰς μελίσσας ἀξιόλογον προφυλακτικὸν τῆς δυσεντερίας, εἰς τὴν ὁποίαν πολὺ ὑπόκεινται τὰ ζῶα ταῦτα.

Πρὶν νὰ μεταχειρισθῶ τὸ ἄλας εἰς θεραπείαν τῶν ζῶων μου, εἶχα νὰ πληρώσω κατ' ἔτος ἓνα χρονικὸν λογαριασμὸν 58 λιρῶν (290 τάληρα) διὰ θεραπείας καὶ ἰατρικὰ διδόμενα ἀπὸ τὸν κτηνιατρόν· ἀφ' οὗ δ' ἄρχισα νὰ μεταχειρίζομαι τὸ ἄλας, τὰ εἰς ἰατρικὰ πληρονομήματα ἔξοδά μου εἶναι μία ποσότης δι' ὅλου σμικροτάτη.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ κατάχρησις τοῦ διδομένου ἁλατος εἰς τὰ ζῶα ἔχει καὶ τοὺς κινδύνους τῆς, καὶ αὐτὸ τὸ ἄλας ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς τροφή καὶ ὡς δηλητήριον φάρμακον, καθὼς τὸ μεταχειρισθῇ τις, ἴσως δὲν εἶναι ἔξω τοῦ προκειμένου νὰ σημειώσωμεν ἐδῶ τὰς ποσότητας, τὰς ὑποίας δίδει ὁ κ. Κύρβεν κατὰ τοὺς διαφόρους καιροὺς καὶ τὰς περιπτώσεις.

	Τὸν Ἀπρίλιον κ.τ.λ.	τὸν Δεκέμβριον κ.τ.λ.
	οὔγκιας	οὔγκιας
Εἰς τὰ ἄλογα	4	6 καθ' ἡμέραν
Εἰς τὰς ἀγελάδας ἀρμεγομένας	4	4
Εἰς τὰ βόδια τὰ τρεφόμενα εἰς πάχυνσιν	4	6
Εἰς τὰ νεώτερα τῶν παύρων βοείδια	3	3
Εἰς τὰ μοσχάρια	1	1
Εἰς τὰ πρόβατα	3	4 καθ' ἑβδομάδα

} εἰς δύο φαρμάκ.

Εἶδα μ' εὐχαρίστησίν μου, λέγει ὁ κ. Κύρβεν, ὅτι τὰς ἐπανεληθμένας δοκιμὰς μου ταύτας περὶ χρῆσεως τοῦ ἁλατος εἰς θεραπείαν τῶν ζῶων, ἐπεβεβαίωσαν ἔτι αἱ γινόμεναι πολλόταται δοκιμαὶ ἀπὸ ἄλλους κτηματικῶς κατοικοῦντας τὴν Κομητίαν τῆς Κουβερλάκθης.

Πῶν ἀπὸ χαλασμένου σιταρίου ἄλευρα νὰ κάμῃς καλὸν ψωμίον.

Μετὰ πολλὰς δοκιμὰς εὗρηκαν τὸν τρόπον νὰ κάμωσι τὰ τοῦ χαλασμένου σιταρίου ἄλευρα εὐχρηστα ἐπίσης ὡς τὰ τοῦ καλοῦ. Λέγουν ὅτι ἀρκεῖ νὰ θάλλῃς μέσα εἰς τὸ νερὸν, μὲ τὸ ὅποιον μέλλεις νὰ τὰ ζυμώσῃς, κάμποσας κνίδας (τσουκνίδας) νὰ θράσωσι· τὸ γινόμενον ψωμίον εἶναι ὑγιέστατον καὶ χωρὶς κάμμιναν γεῦσιν κακὴν.

Πῶν νὰ φυλάξῃς πολὺν καιρὸν τὸ κρέας ψημένον.

Ἠφελίμον καὶ εὐχάριστον ἐν ταύτῳ εἶναι τὸ νὰ ἐμπορῇ τις νὰ διαφυλάσῃ πολὺν καιρὸν τὸ ψημένον κρέας καλὸν καὶ εὐχρηστον, τοῦλάχιστον διὰ κἀνὲν ταξιδιον. Πρὸς τοῦτο βάλε τὸ ψημένον κρέας ἢ τὸ πωλερὸν, κομματιασμένα, μέσα εἰς πῆλινον ἀγγεῖον ἀλειφωμένον, κατὰ σοιδάδας ἢ σρώματα, καὶ χύσε ἐπάνωθεν τόσον, ὥστε νὰ σκεπάζονται ὅλα αὐτὰ αἱ στοιβάδες, ἀπὸ κἀνὲν πήκτωμα, ἢ ἀλειμμα, ἢ καρύκευμα (σάλτσαν), ἢ καὶ τὸ ἀπὸ τὸ ψητὸν συναγόμενον ζωμίον καὶ λίπος. Ἐπειτα σκέπασον τὸ ἀγγεῖον μὲ σκέπασμα ὅσον τὸ δυνατὸν προσαρμοζόμενον κάλλιον, καὶ χρίσε τὰ χεῖλη μὲ ζυμάριον, διὰ νὰ μὴν ἐμβραίνῃ ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ· οὕτω δὲ φυλάσσεται πολὺν καιρὸν τὸ κρέας ἐρώσιμον καὶ καλὸν, ὡς εἶναι καὶ τὴν ὥραν, καθ' ἣν τὸ ἐκβάλλῃς ἀπὸ τὴν φωτίαν. Εἶναι καὶ ἄλλος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου φυλάσσονται ὅλα τὰ μαγειρευμένα φαγητὰ χρόνουσ ὀλοκλήρους· πλὴν περὶ αὐτοῦ ἴσως ἄλλοτε λαλήσωμεν.

Πῶν νὰ διαφυλάξῃς τὸ νερὸν εἰς ταξιδιον θαλάσσιον

Γέμισε τὸ νεροθάρελλον νερὸν, καὶ ρίψε μέσα εἰς αὐτὸ μερικὰς ἀπλοχεριάς ἀσβέστης, καὶ ἄφες νὰ κατακάθισῃ 5—6 ἡμέρας. Μετὰ τοῦτο χύσε τὸ νερὸν, πλύνε μὲ καθαρὸν τὸ θαρέλλιον καὶ γέμισέ το μὲ τὸ νερὸν, τὸ ὅποιον θέλεις ἔχει εἰς τὸ ταξιδιον. Ἡ ἀσβέστη κάμνει ἐν κατακάθισμα ὡς φλοιὸν ἀρκετὰ παχύν, ὅστις ἐνδύει τὰ ἔσω τοῦ θαρέλλιου, καὶ φυλάττει τὸ νερὸν ὀροσερὸν καὶ ἀγέλαστον ἕως 6 μῆνας.

I. K.

Ε' ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Πλήθος καὶ μακροβιότης τῶν κατοικοῦντων εἰς Ῥωσίαν.

Μία ἡμερὶς τῆς Πετρούπολεως ἐλάλησε κατὰ τὸ 1825 περὶ ἐνὸς ἐποθανόντος 168 ἐτῶν πλησίον τοῦ Πολύσκου εἰς τὰ ἄνορα τῆς

Διβονίας. Οὗτος ὁ γέρον ἔχεν ἰδεῖ ἑπτὰ αὐτοκράτορας εἰς τὸν θρόνον τῶν Ῥωσσιῶν, καὶ ἐνθυμεῖτο καλλίστα τὸν θάνατον τοῦ Γουστάβου Ἀδόλφου· εἶχεν ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης εἰς τὸν λεγόμενον τριακονταετῆ πόλεμον, καὶ εἰς τὴν μάχην, τὴν ἐν Πουλτάβα γενομένην τὸ 1709, ἦτο 51 ἔτους· ὦν 73 ἐτῶν ἐνυμφεύθη τὴν τρίτην του γυναῖκα, μὲ τὴν ὑπόιαν συνέζησε πενήκοντα χρόνους. Κατὰ τὸ 1796 οἱ δύο αὐτοῦ νεώτεροι υἱοὶ ἦσαν ἡλικίας ὁ μὲν 86 ἐτῶν, ὁ δὲ 62· οἱ δὲ πρεσβύτεροι ἦσαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὁ μὲν 95, ὁ δὲ 93 ἐτῶν. Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῆς καταγομένης ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄλλον Νέστορα, ὅστις ἕως εἰς τὸ 163 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἦτο ἐντελέστατα ὑγιής, ἔζων εἰς τὸ χωρίον Πολύτκων, τὸ ὅποιον Λικατερίνη ἢ Β' ἀνήγειρε χάριν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἔδωκεν ἐν ταυτῷ καὶ ἰκανὸν μέρος γῆς πρὸς διατροφήν. Ἐν ἐπίσημον ἐγγράφον, δημοσιευθὲν πρὸ ὀλίγου, ἀποδεικνύει πόσον τὰ εὐρεῖα ἐκεῖνα κλίματα συμβάλλουσιν εἰς τὴν μακροβιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὸ 1823 ἀπέθανον εἰς Ῥωσσίαν δέκα γέροντες, οἵτινες ἦσαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν δέκα ἔτη ἡλικιωμένοι, καὶ εἰς ἄλλος ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν τριάκοντα.

Ἡ πληθὺς τῶν κατοίκων τοῦ μεγίστου τούτου βασιλείου αὐξάνεται παραδόξως καὶ πολὺ ταχύτερον παρὰ τὴν τῶν Συσπόνδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισήμου ἐγγράφου συναγεται ὅτι εἰς ἑννέα ἐπαρχίας τὰς τοῦ Ὁρελλου, Βλαδιμίρου, Ταμπόβου, Τοῦλας, Πέρνου, Ξάνου, Ρίιαζάνου, Σμιλένσκου καὶ Οὐρορονέσχου, ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννηθέντων κατὰ τὸ 1823 ἦτο 529,427, καὶ ὁ τῶν ἀποθανόντων δὲν ὑπερέβη τὸν 277,873· ὥστε εἰς μόνον ἑννέα ἐπαρχίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννηθέντων ὑπερέβη τὸν τῶν ἀποθανόντων κατὰ 251,554 ψυχάς.

Βῆρος φυσικοῦ χρυσοῦ εὐρεθέντος εἰς Σιβηρίαν.

Εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ Σλατούσκου τῆς Σιβηρίας, εὐρέθησαν κατὰ τὸ 1825 κομμάτια φυσικοῦ χρυσοῦ καθαρῷ μιᾷς τιμῆς παραδόξου, καὶ πολλοτάτα. Εἰς μίαν ἡμέραν ἐσυναζαν τοιαῦτα κομμάτια ζυγίζοντα ὅλα 58 λίτρας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον, ζυγίζον 16 λίτρας, ἐστάλη παρευθὺς εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

Δασμὸν τῶν εἰσαγομένων αὐγῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Τὰ εἰσαγόμενα αὐγά εἰς τὴν Ἀγγλίαν πληρύνουσι δασμὸν εἰσόδου

10 σελ. τὰ 120. Εἰς τὰ κατάστιχα τοῦ 1823 ἔτους εὐρέθη ὅτι εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν ἐμβάσθη ἀπὸ διαφόρους ξένους τύπους ἡ ἐξῆς ποσότης τῶν αὐγῶν.

Ἀπὸ τὴν Δανίαν	240
» » Ὀλλοαδίαν	120
» » Φλάνδραν	949 163
» » Γαλλίαν	49 425 124
» » Γουερνεσῆν καὶ Ἰερσην	269 225
Ὀλικὴ ποσότης.	50,643 872

Δασμὸς λαφθεῖς εἰς Αἰρ. Στερλίνας 17,547:16 Σελίνια ἢ 87,758 Τάλδρα.

Περίεργος ἐπιγραφή.

Ἐπάνω τῆς πύλης τῆς πόλεως Ἄγρας εἰς τὴν Ἰνδίαν εἶναι μὲ κεφαλαῖα γράμματα ἐπιγεγραμμένα τὰ ἐξῆς·

Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλέφου ἐγέναν δύο χιλιάδες διαζύγια μὲ κοινὴν γνώμην τῶν συζύγων. Ὁ αὐτοκράτωρ μαθὼν τούτο ὠργίσθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ μὴ γίνεται πλέον διαζύγιον εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς βασιλείας του. Τὸν ἐρχόμενον χρόνον ἐγέναν τρεῖς χιλιάδες γάμοι ὀλιγώτεροι, καὶ ἑπτὰ χιλιάδες μοιχοὶ πλειότεροι παρὰ τὸν περασμένον χρόνον ἐφωράθησαν· τριακοσίας γυναῖκας ἔκαυσαν ζωντανάς, διότι ἐφαρμάκωσαν τοὺς ἀνδρας των, καὶ ἐβδομηντα πέντε ἀνδρας, διότι ἐσκότωσαν τὰς γυναῖκάς των· ἡ τιμὴ τῶν συντριφθέντων ἐπίπλων καὶ τῶν χαλασθέντων πραγμάτων μέσα εἰς τὰς οἰκίας ἀνέβαιναν ἕως τρία ἑκατομμύρια ρουπιῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ ταῦτα τὰ γενόμενα ἐσπευσε νὰ συγχωρήσῃ νὰ γίνωνται ὡς καὶ πρότερον τὰ διαζύγια.

Ἡ δημογορία τοῦ Οὐϊλιάμη Δίκκου.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀμερικανικῆς ἐπαναστάσεως (τῶν Συσπόνδων Πολιτειῶν) ἡ πόλις Μοντερεάλη κατεσπαράττετο ἀπὸ φρικτοτάτην ἀναρχίαν· οἱ πολῖται, συναγμένοι εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐλογομάχουν συζητοῦντες περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων μὲ ἀκάθεκτον ὀρμὴν· καὶ οἱ γεροντότεροί των, οἱ ὅποιοι εἶχαν ὑπόληψιν ὅτι ἦσαν οἱ φρονιμώτεροι, ματαίως ἠγωνίσθησαν νὰ εἰρηνεύσωσι τοὺς ἀποπεπλανημένους ὑπὸ τῶν παθῶν των. Ἐξάφνου εἰς κρεσπόλης, ὀνομαζόμενος Οὐϊλιάμης Δίκκος, σχίζει τὸ πλῆθος, πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν, τὴν

ὅποιαν εἶχαν ὡς ἄμβωνα, καὶ ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ λαλήσῃ. Ὁ κρεσπώλης ἦτο ὑψηλὸς καὶ παχὺς εἰς ὑπερβολήν· τὸ κολοσσαῖον αὐτοῦ ἀνάστημα καὶ τὸ γιγαντιαῖον τῶν μελῶν του ἐκίνησαν εἰς προσοχὴν τὸν λαόν, ὅστις ἔδειχεν ἐν ταύτῳ καὶ ἐν ὕφους περιγελαστικὸν πρὸς τὸν Δίκκον. Χάρις εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὁ λαὸς ἔκαμε μίαν σιγμὴν σιωπῆν ἐκ τῆς περιεργείας του, ὅταν ὁ κρεσπώλης ἐφάνη ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν. « Ἀδελφοὶ καὶ φίλοι, ἐξεφώνησεν οὗτος, βλέπετε πόσον χονδρὸς εἶμαι; (ὄλον τὸ πλῆθος γελά). Αἴ! ἂν ἐγνωρίζετε τὴν γυναικᾶ μου, θὰ ἐγελοῦσατε περισσύτερον, διότι ἐκείνη εἶναι τρεῖς φοραῖς χονδρότερη ἀπ' ἐμένα (τὸν διακόπτει ὁ λαὸς πάλιν μὲ γέγλανα μεγαλήτερα). Ὅταν κάμμιᾶ φορᾶ μαλλνόμεν, σπάνομεν ὅλα μας τὰ πράγματα, κυνηγούμεθα ἀπὸ τὴν μίαν κάμαραν εἰς τὴν ἄλλην· τόσῳ, ὅπου καθήμεθα σιμὰ εἰς τὸ καινούριον παζάρι, δὲν μας χωρεῖ. Ὅταν πάλιν ἡμεθα ἀγαπημένοι, καθὼς καὶ εἴμεθα, δόξα σοι ὁ θεός, ταῖς περισσύτεραις φοραῖς, χωροῦμεν καὶ οἱ δύο πολλὰ καλὰ εἰς ἓνα κρεββάτι. »

Τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ εὐφημίαι τοῦ λαοῦ ἐπεκάλυψαν τὴν φωνὴν τοῦ Δίκκου. Τὰ διαφερόμενα μέρη ἤλθαν εἰς συμβιβασμοὺς καὶ ἐφιλιώθησαν, καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν διελύθη τὸ πλῆθος, καὶ ἀπῆλθε καθεὶς ἡσύχως εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ Θ Ι Κ Α.

Ἀλήθειαν κτῆσαι καὶ μὴ ἀπόψη σοφίαν - Ψευδῆ λόγον μισεῖ δίκαιος - Οὐχ ἀρμάσει δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ - Περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν σῶμα, καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἀπώσαι (Παροιμ. Κεφ. γ', ιζ' κγ').

Ὁ ἡμιμαθὴς εἶναι τὸ χειρότερον θηρίον, τὸ ὅποῖον ἔκαμεν ἡ φύσις. Εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἡ ἡμιμάθεια εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία προξενεῖ τὰ κακὰ. Ὁ πολυμαθὴς γνωρίζει, ὅσα τὸν λείπουν· ὁ ἡμιμαθὴς γνωρίζει, ὅτι ὅλα τὸν λείπουν· ἀλλ' ὁ ἡμιμαθὴς νομίζει ὅτι τίποτε δὲν τὸν λείπει· ὅτι δὲν ἐξεύρει τὸ νομίζει περιττὸν ἢ ἐσφαλμένον.

Παιδ. μαθημ. Βαρδαλ.

I. II.